

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2011 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 20 d.
nutarimu Nr. 480 patvirtintą ataskaitos formą)

2012 m. kovo 1 d. Nr. 8D-97 (16.12)

Vilnius

TURINYS

I.	STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	2
II.	STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI.....	4
	1-ASIS STRATEGINIS TIKSLAS IR JAM PASIEKTI VYKDYTOS PROGRAMOS..	4
	Kaimo plėtra ir verslo skatinimas (01 001).....	7
	Žemės ūkio rinkos reguliavimas ir pajamų palaikymas (01 002).....	15
	Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros politikos formavimas ir administravimas (01 003).....	18
	2-ASIS STRATEGINIS TIKSLAS IR JAM PASIEKTI VYKDYTOS PROGRAMOS..	23
	Žuvininkystės plėtra ir konkurencingumas (02 001).....	23
	Žvejybos kontrolė ir žuvų išteklių išsaugojimas (02 002).....	28
	3-ASIS STRATEGINIS TIKSLAS IR JAM PASIEKTI VYKDYTOS PROGRAMOS..	30
	Žemės tvarkymas ir administravimas bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymas (03 001).....	31
	Žemės reformos vykdymas (03 002).....	33
	4-ASIS STRATEGINIS TIKSLAS IR JAM PASIEKTI VYKDYTA PROGRAMA.....	35
	Fitosanitarija, augalų dauginamosios medžiagos ir grūdų kokybės kontrolė, veislių tyrimai (04 001).....	36
III.	KOORDINUOJAMŲ TARPINSTITUCINIŲ VEIKLOS PLANŲ, PLĖTROS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIMAS.....	38
IV.	VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS.....	47
V.	PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI.....	49

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Žemės ūkio ministerija, ministerija) 2011 metais savo veiklą organizavo vadovaudamasi Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) programa, 2011 metų veiklos prioritetais ir ministerijos 2011–2013 metų strateginiu veiklos planu.

Ministerijos veiklai ir sektoriaus politikos formavimui įtakos turi tiek šalyje vykstantys procesai ir priimami sprendimai, tiek ir Europos Sąjungos (toliau – ES) institucijų sprendimai, bendra ES ir viso pasaulio politinė ir ekonominė aplinka.

Žemės ūkio ministerijos organizacinė struktūra sudaryta taip, kad būtų laiku ir kokybiškai vykdomi ministerijai priskirti uždaviniai ir funkcijos, užtikrinamas strateginių tikslų ir numatytų programų įgyvendinimas.

Ministerija kasmet nustato savo veiklos prioritetines kryptis. Pažangioms permainoms įgyvendinti 2011 metais buvo nustatytos šios prioritetinės kryptys:

Verslo kaime plėtra, bioenergetikos plėtra;

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės gerinimas;

Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto didinimas;

Teisinė ir administracinė žemės tvarkymo sistemos pertvarka, orientuota į racionaliai tvarkomų žemės ūkio valdų kūrimą.

Pavyko atlikti prioritetinių kryptių įgyvendinimo darbus ir pasiekti beveik visus planuotus rezultatus. Dėl sudėtingos ekonominės situacijos nepasiektos planuotos biodegalų gamybos ir jų sunaudojimo rodiklių reikšmės.

Lietuvoje žemės ūkis sudaro nemažą ekonomikos dalį, todėl ES ir nacionalinio biudžeto parama vaidina svarbų vaidmenį. Siekdama, kad ES skiriama parama būtų administruojama skaidriai bei efektyviai, o ja pasinaudoti galėtų kuo daugiau žemdirbių, Ministerija kartu su Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė mokėjimo agentūra, Agentūra) nuolat lengvina paraiškų teikimo sąlygas, paprastina gautų paraiškų vertinimo procedūras, tobulina paramos administravimo mechanizmą. Supaprastinus paramos teikimo reikalavimus žemės ūkio veiklos subjektams sudarytos palankesnės sąlygos sutartims pasirašyti bei projektams įgyvendinti. 2011 m. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos (toliau – programa) priemones gauta 114 860 paraiškų ir mokėjimo prašymų, kuriuose prašoma paramos už 1,94 mlrd. Lt, pasirašytos 114 368 paramos sutartys (autorizuotos paraiškos) už 1,42 mlrd. Lt, išmokėta 1,19 mlrd. Lt paramos, arba 15 proc. visam programiniam laikotarpiui skirtos sumos ir beveik 29 proc. per 2007–2011 m. išmokėtos sumos.

Visuomenė buvo nuolat informuojama apie programos priemones – publikuojami straipsniai spaudoje ir interneto portaluose, transliuotos televizijos ir radijo laidos, skirtos aktualiausiai informacijai apie renkamas paraiškas, jų vertinimo procedūras, administravimą, mokėjimo prašymų teikimą ir pirkimų vykdymą, dažniausiai pareiškėjų ir paramos gavėjų daromas klaidas.

Įgyvendinti administravimo informacinių sistemų patobulinimai ir pakeitimai, išplėstas Agentūros informacinio portalo funkcionalumas, atsižvelgiant į juo besinaudojančių asmenų poreikius. Įdiegti portalo informacinės sistemos pokyčiai, suteikiantys pareiškėjams galimybę matyti jiems Agentūros išsiųstus bei iš jų gautus pranešimus, atmintines apie privalomus pateikti dokumentus ir netgi pakeisti paraiškoje savo nurodytus duomenis.

Didelis dėmesys skirtas glaudžiam bendravimui su socialiniais partneriais.

Siekiant palaikyti ir didinti žemdirbių ir kitų kaimo gyventojų pajamas, mažinti socialinę atskirtį, buvo skatinama alternatyvioji veikla, maisto produktų pardavimo rinkoje be tarpininkų sistema, Lietuvoje gaminamų maisto produktų vidaus vartojimas ir eksportas, mokamos tiesioginės išmokos, įgyvendinamos rinkos reguliavimo ir kitos priemonės.

Skiriamas dėmesys gyvenimo kokybei kaime gerinti, teikiama parama kaimams atnaujinti ir viešosioms erdvėms tvarkyti. 2011 m. gruodžio mėn. patvirtintos programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Asbestinių stogų dangos keitimas“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės.

Sukurta ir įdiegta nauja interneto svetainė www.leaderlietuva.lt, kurioje išsamiai ir struktūrizuotai pateikiama nuolat atnaujinta informacija apie 51 Lietuvos vietos veiklos grupių

(VVG) veiklą įgyvendinant vietos plėtros strategijas, LEADER metodo įgyvendinimą Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse.

Teikiant investicinę paramą ūkių modernizavimui ir mokant tiesiogines išmokas pamažu stambėja ūkiai. Pareiškėjų gauti tiesiogines išmokas skaičius mažėja, o jų deklaruotas plotas didėja – 2011 m. paramos tiesioginėmis išmokomis prašė 166,7 tūkst. pareiškėjų, kurie deklaravo 2,73 mln. ha plotą (vidutinis deklaruotas plotas 16,3 ha), o 2010 m. buvo 172,1 tūkst. pareiškėjų, deklaravusių 2,67 mln. ha plotą (vidutinis deklaruotas plotas 15,5 ha).

2011 metais buvo remiama geros kokybės ir sveiko maisto produktų gamyba, ekologinio žemės ūkio plėtra, žuvų išteklių išsaugojimas ir atkūrimas bei efektyvi žvejybos kontrolė.

Tęsimi piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo darbai, priimami sprendimai parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn ar išnuomoti valstybinę žemę šalies kaimo vietovėse ir miestuose, formuojamos racionalios ir konkurencingos žemės valdos.

Viešosios politikos ir vadybos instituto atliktas Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų veiklos efektyvumo 2011 m. vertinimas parodė, kad Žemės ūkio ministerijos išlaidos yra mažesnės nei ministerijų mediana dokumentų valdymo (3,9 Lt – 1 rezultatas tarp ministerijų) bei personalo valdymo (1 personalo valdymo darbuotojui tenka 67 darbuotojai ir 738 Lt siekiančios personalo valdymo išlaidos – 6 rezultatas tarp ministerijų) srityse. Ministerijoje 1 darbuotojui teko vidutiniškai 12 kv. m. kabinetų ploto (11 rezultatas iš 14 ministerijų), tačiau tai nesąlygojo aukštų nekilnojamo turto administravimo išlaidų (38,8 Lt, arba 43 proc. medianos reikšmės).

Ministerijoje 1 vadovui teko 3 darbuotojai (rodiklis atitinka ministerijų medianą), o įstaigos prie ministerijos pasižymi aukščiausiu darbuotojų skaičiumi 1 vadovui – 6,8 (įstaigų prie ministerijų grupės mediana 3,5). Pagal kitus vertinimo kriterijus galima daryti išvadą, kad įstaigos prie ministerijos efektyviau nei vidutiniškai atlieka beveik visas valdymo funkcijas.

Buvo tęsimi ministerijos valdomų sričių optimizavimo procesai, siekiant didinti veiklos efektyvumą ir mažinti biudžeto išlaidas. 2011 m. buvo sujungtos veislininkystės įmonės AB „Šiaulių regiono veislininkystė“ ir AB „Marijampolės regiono veislininkystė“, reorganizuotos veislių tyrimo stotys prijungiant jas prie Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, atlikti pertvarkymai kai kuriose įstaigose prie ministerijos.

Siekiant koordinuoti institucijų atliekamą priežiūros funkcijų optimizavimą, buvo teikiami pasiūlymai Ūkio ministerijai, imtasi organizacinių priemonių, užtikrinant, kad rengiamų ūkio subjektų veiklos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų projektai būtų skelbiami ir kad atitinkami teisės aktai būtų priimami laikantis dviejų įsigaliojimo datų taisyklės.

Ministerijos Vidaus audito departamentas atliko 2010 m. vykdytų programų auditą.

Vykdytos programos buvo iš esmės peržiūrėtos, sumažintas jų skaičius. Vadovaujantis Strateginio planavimo metodika ir konsultuojantis su nepriklausomais ekspertais iš Viešosios politikos ir vadybos instituto ir Ministro Pirmininko tarnybos, buvo naujai sudarytos 2011–2013 metų strateginio veiklos plano programos.

Žemės ūkio ministerija, vykdydama savo misiją ir siekdama strateginių tikslų, 2011 metais vykdė 8 programas:

Kaimo plėtra ir verslo skatinimas;

Žemės ūkio rinkos reguliavimas ir pajamų palaikymas;

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros politikos formavimas ir administravimas;

Žuvininkystės plėtra ir konkurencingumas;

Žvejybos kontrolė ir žuvų išteklių išsaugojimas;

Žemės tvarkymas ir administravimas bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymas;

Žemės reformos vykdymas;

Fitosanitarija, augalų dauginamosios medžiagos ir grūdų kokybės kontrolė, veislių tyrimai.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

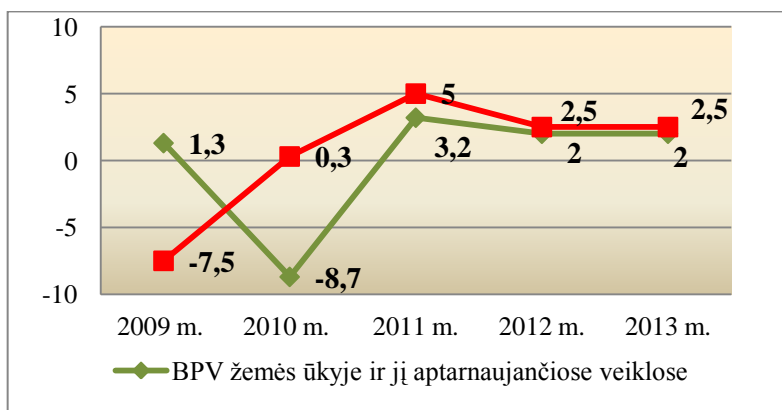
1-asis strateginis tikslas (kodas 01). Užtikrinti ilgalaikę konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinti įvairesnę ekonominę veiklą kaime, bioenergetikos plėtrą, aplinką saugantį ir puoselėjantį ūkininkavimą.

1-ojo strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas šiais efekto kriterijais:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2009 m.	2010 m.	2011 m. planas	2011 m. faktinės reikšmės	2012 m. planas	2013 m. planas
E-01-01	Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	1,3	-8,7	2	3,2	2	2
E-01-02	Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	-7,5	0,3	1	5	2,5	2,5
E-01-03	Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	-10,3	21,7	10	19,1	9	6
E-01-04	Darbo našumo pokytis žemės ūkyje (pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis lyginant su praėjusiais metais) proc.	-5,8	-0,6	3	3,5	3,5	3,5
E-01-05	Darbo našumo pokytis maisto pramonėje (maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje sukurtos pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis lyginant su praėjusiais metais) proc.	8,9	4,8	3	3	3	3
E-01-06	Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.	70	70	72	72	72	73
E-01-07	Biodegalų gamybos pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	0	0	9,3	-22,2	10	10
E-01-08	Sertifikuotų laukų plotai ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose, tūkst. ha	132	137	151	157,5	164	172

Pasiektos visų vertinimo kriterijų 2011 m. planuotos reikšmės, išskyrus E-01-07 kriterijaus.

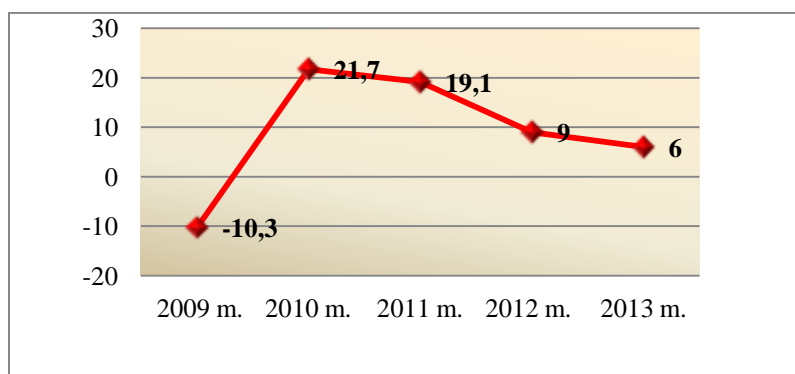
Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir maisto pramonėje, pokytis proc.

Šaltinis: 2009–2011 m. Statistikos departamento duomenys, 2012–2013 m. planas

2011 m. planuotas 2 proc. bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis 2011 m. žemės ūkio pridėtinė vertė didėjo ir sudarė 2,6 mlrd. Lt, o jos pokytis, lyginant su praėjusiais metais, yra 3,2 proc. (1,2 proc. punkto didesnis už planuotąjį). Teigiamus makroekonominių rodiklių pokyčius žemės ūkyje lėmė geresnis žemės ūkio augalų derlius ir padidėjusios žemės ūkio produktų supirkimo kainos. Planuota, kad bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis lyginant su praėjusiais metais, sudarys 1 proc. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, jis yra 5 proc. ir 4 proc. punktais viršija planuotąjį.

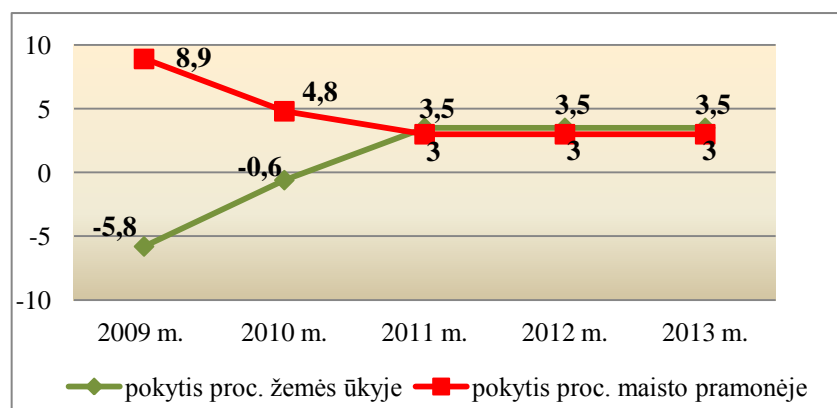
Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis, proc.

Šaltinis: 2009–2011 m. Statistikos departamento duomenys, 2012–2013 m. planas

Planuotas 10 proc. žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis, lyginant su praėjusiais metais. Remiantis Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2011 m. žemės ir maisto produktų eksportas pagal vertę, palyginti su 2010 m., padidėjo 19 procentų (9 proc. punktais daugiau negu planuotas), o teigimas prekybos balansas sudarė beveik 2 mlrd. litų.

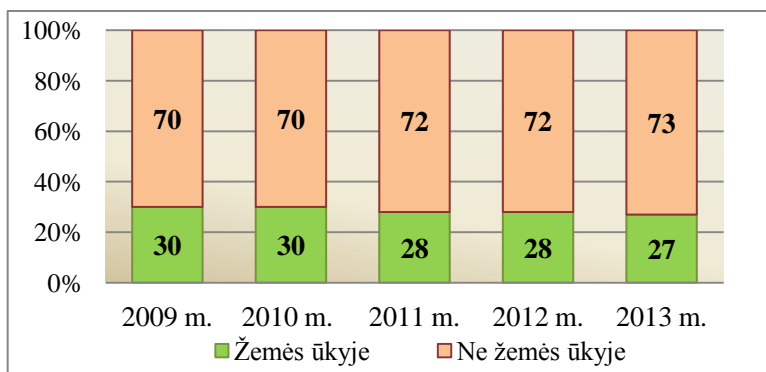
Darbo našumo pokytis žemės ūkyje ir maisto pramonėje, proc.

Šaltinis: 2009–2011 m. Statistikos departamento duomenys, 2012–2013 m. planas

2011 m. žemės ūkyje planuotas 3 proc. darbo našumo pokytis, lyginant su praėjusiais metais. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, šis pokytis yra 3,5 proc. (0,5 proc. punkto didesnis už planuotą reikšmę). Buvo planuotas 3 proc. darbo našumo pokytis maisto pramonėje, lyginant su praėjusiais metais, išankstiniais duomenimis, šis pokytis ir sudaro 3 proc.

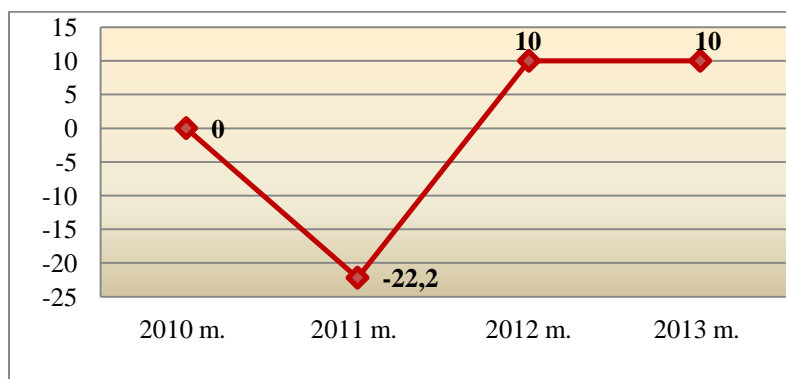
Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.

Šaltinis: 2009–2011 m. Statistikos departamento duomenys, 2012–2013 m. planas

Teikiant paramą alternatyviosios veiklos plėtrai ir remiantis ankstesnių metų rodikliais planuota, kad ne žemės ūkyje užimtųjų kaimo gyventojų dalis 2011 m. sudarys 72 proc. Kriterijaus reikšmė pasiekta. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, žemės ūkyje, medžioklėje ir miškininkystėje dirbo 28 proc., pramonėje, paslaugose ir kitoje veikloje – 72 proc. visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime.

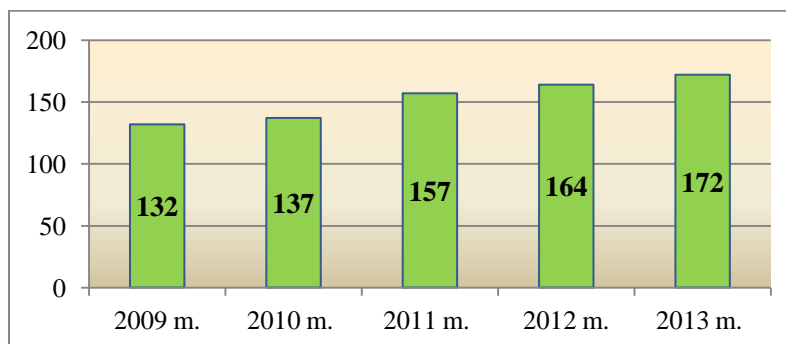
Biodegalų gamybos pokytis, lyginant su praėjusiais metais, proc.

Šaltinis: 2010–2011 m. Statistikos departamento duomenys, 2012–2013 m. planas

Buvo planuota, kad 2011 m. įgyvendinus priemones verslo plėtrai skatinti, biodegalų gamyba padidės 9,3 proc., palyginti su 2010 m. Dėl smarkiai padidėjusių žaliavos kainų ir sudėtingos ekonominės situacijos biodegalų buvo pagaminta 22,2 proc. mažiau negu 2010 m., sunaudota 86,7 proc. planuoto kiekio, kadangi šalies transporte sunaudota mažiau mineralinių degalų.

Sertifikuotų laukų plotai ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose, tūkst. ha

Šaltinis: 2009–2011 m. VŠĮ „Ekoagros“ duomenys, 2012–2013 m. planas

Planuota, kad sertifikuotų laukų plotas ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose sudarys 151 tūkst. ha, faktiškai 2011 m. šis plotas sudaro 157,5 ha, arba yra 4 proc. didesnis už planuotąjį.

Pirmajam strateginiam tikslui pasiekti buvo vykdomos 3 programos:

1. **Kaimo plėtra ir verslo skatinimas;**
2. **Žemės ūkio rinkos reguliavimas ir pajamų palaikymas;**
3. **Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros politikos formavimas ir administravimas.**

Programų įgyvendinimo rezultatai:

1. Kaimo plėtra ir verslo skatinimas (*programos kodas 01 001*)

Programa įgyvendinama Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos, Nacionalinės 2007–2013 metų kaimo plėtros strategijos ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos nuostatos. Programa yra tęstinė.

Programos tikslas: Didinti žemės, maisto ir miškų ūkio konkurencingumą, sukurti galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui, puoselėti esamas gamtines, žmogiškąsias ir kitas vertybes.

Pagrindiniai programos uždaviniai yra šie:

1. Užtikrinti žemės, maisto ir miškų ūkio konkurencingumo augimą (01);
2. Gerinti aplinką ir kraštovaizdį, skatinant tausojantį žemės išteklių naudojimą ir tvarią žemės ir miškų ūkio plėtrą (02);
3. Gerinti gyvenimo kokybę kaimo vietovėse, įvairinti kaimo ekonomiką ir skatinti vietos veiklos iniciatyvą (03).

Programos lėšomis remiamas žemės ūkio valdų modernizavimas, žemės ūkio produktų gamybos metodų, skirtų apsaugoti aplinką ir išlaikyti tradicinę kaimo aplinką, taikymas, žemdirbių mokymas, informavimas ir konsultavimas taikomojo mokslo žinioms perteikti bei technologinei pažangai žemės ūkyje užtikrinti.

Siekiant palaikyti žemės ūkio veiklos subjektų pajamas, remiami ūkiai mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, sudaromos sąlygos pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių konkurencingumui didinti. Mokamos kompensacinės išmokos ūkininkaujantiems *Natura 2000* vietovėse, žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties teritorijose.

Teikiama parama Europos Sąjungos keliamų veterinarijos ir sanitarijos bei gamtosaugos reikalavimų įgyvendinimui, žemės apželdinimui mišku, agrarinei aplinkosaugai: ekologinio žemės ūkio skatinimui, paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostų palaikymui, kraštovaizdžio tvarkymui.

Remiama rekreacinių vietovių kaime infrastruktūros plėtra, kaimo turizmas, sukuriantis naujas darbo vietas ir duodantis papildomas pajamas kaimo vietovėse. Ugdomas kaimo gyventojų bendruomeniškumas, skatinama vietos iniciatyva ir partnerystė, remiama vietos veiklos grupių veikla.

Įgyvendinant programos tikslus taip pat finansuojamos valstybės pagalbos priemonės: žemės ūkio veiklos subjektams kompensuojama dalis draudimo įmokos, teikiama parama sertifikuotų tautinio paveldo produktų išsaugojimui, kokybiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybai, populiarinimui ir realizavimui skatinti, žemės ūkio konsultavimo, mokslo, mokymo sistemai plėtoti, tarptautinėms ir respublikinėms parodoms, profesiniams, kultūriniais ir švietėjiškiems renginiams organizuoti, veislinių gyvulių augintojams, biodegalų gamintojams ir kt.

Pažymėtina, kad šios programos lėšomis finansuojamos priemonės yra pagrindiniai instrumentai Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatoms žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje įgyvendinti. Pateikiama informacija apie jų įgyvendinimą.

412. *Išskirtinį dėmesį teiksime socialinei atskirčiai kaime mažinti, įgyvendinsime socialinę programą.*

427. *Įgyvendinsime paramos su žemės ūkiu nesusijusiems verslams kaime programą, plėtosime kaimo turizmą.*

426. *Remsime modernų ūkininkavimą, ekologinę žemdirbystę, skatinsime kaimo verslų įvairovę. Sieksime, kad vidaus rinka būtų aprūpinama geros kokybės, sveikais maisto produktais, plėtosime ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, mažinančią žemės ūkio neigiamą poveikį aplinkai ir stabdančią dirvožemio eroziją.*

Siekiant kuo didesnės paramos sklaidos 2011 metų laikotarpiu, paramos paraiškos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – programa) I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ buvo renkamos nuo 2011 m. kovo 1 d. iki 2011 m. balandžio 29 d. Nurodytu laikotarpiu pateikta 3365 paramos paraiškos, kuriose prašoma paramos suma sudarė 646 mln. Lt. 2011 metais ūkiams modernizuoti išmokėta 252 mln. Lt paramos lėšų.

Parengtas programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ pakeitimas, kuris išsiųstas Europos Komisijai 2011 m. spalio 6 d. Pakeitimas parengtas, siekiant sudaryti tinkamą likusių paramos lėšų jaunesiems ūkininkams įsisavinimą. Pagal šią priemonę 2011 metais išmokėta 82,55 mln. Lt paramos.

Pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ 2011 m. paremti 427 nauji paramos gavėjai, nusprendę nutraukti prekinį ūkininkavimą ir taip paskatindami šia veikla užsiimti jaunesnius ūkininkus. Parama pasinaudojusiems užtikrintas tam tikras pastovus pajamų lygis.

Per 2011 metus pagal programos III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ iš viso pateikti vertinti 767 projektai (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 155 projektai, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 491 projektas, pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 121 projektas). Priimti sprendimai skirti finansavimą 93 projektams, išmokėta 66,4 mln. Lt paramos lėšų (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 5,4 mln. Lt, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 43 mln. Lt, pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – beveik 18 mln. Lt).

Siekiant plėtoti ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, toliau įgyvendinama priemonė „Miškų ekonominės vertės didinimas“. 2011 metais pagal šią priemonę buvo pateikta 118 paraiškų paramai gauti, kuriose prašoma 30,5 mln. Lt paramos, išmokėta 10,3 mln. Lt paramos lėšų.

Projektais, įgyvendinamais pagal IV krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės, skatinamas kaimo gyventojų mokymas, užimtumo ir turiningo laisvalaikio organizavimas, kuriama gražesnė ir patogesnė aplinka, siekiant mažinti socialinę atskirtį.

414. Sudarysime palankias teisinės, institucines ir finansines prielaidas alternatyviems verslams kaime atsirasti, skatinsime ir remsime jų kūrimą.

2011 metais atlikti šių teisės aktų keitimai: balandžio mėn. parengtos ir patvirtintos naujos programos III krypties priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, o rugsėjo mėn. – naujos III krypties priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2011 metais ir supaprastintųjų įgyvendinimo 2011 metais taisyklių redakcijos. Abiem atvejais atliekant įgyvendinimo taisyklių korekcijas, buvo peržiūrėti pagal priemones remiamų veiklos rūšių sąrašai, taip sudarant galimybes ūkininkams, kaimo gyventojams ir kaimo vietovėse veikiančioms įmonėms puoselėti kuo įvairesnio pobūdžio verslus. Taip pat 2011 m. balandžio mėn. parengtos ir patvirtintos naujos III krypties priemonės „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinimo 2011 metais ir supaprastintosios įgyvendinimo 2011 metais taisyklės.

Per 2011 metus pagal priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinti skirtą supaprastintąją tvarką iš viso pateikti vertinti 170 projektai (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 65 projektai, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 73 projektai, pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 32 projektai). Priimti sprendimai skirti finansavimą 85 pagal supaprastintąją tvarką parengtiems projektams. Per 2011 metus pagal minėtų priemonių supaprastintąją tvarką išmokėta 13,8 mln. Lt paramos lėšų (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 2,1 mln. Lt, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 8,9 mln. Lt, ir pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 2,8 mln. Lt).

2011 metais parengta ir Vyriausybės 2011 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1475 patvirtinta Tautinio paveldo apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2012–2020 metų programa (Žin., 2011, Nr. 155-7366), kurios tikslas sudaryti tradiciniams amatininkams palankias sąlygas kurti tautinio paveldo produktus, juos realizuoti ir populiarinti.

Taip pat žemės ūkio ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 3D-529 patvirtinta programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklių nauja redakcija.

Patikslinta paramos pagal programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos srities „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ administravimo tvarka, kai paramos prašoma projektams, susijusiems su tradicinių amatų puoselėjimu, įgyvendinamiems taikant regioninį projektų planavimo būdą. Pagal šias taisykles 2011 metais Nacionalinė mokėjimo agentūra patvirtinto Kelmės, Plungės, Prienų, Utenos, Kretingos, Zarasų, Molėtų, Šilutės, Varėnos, Alytaus ir Rokiškio rajonų savivaldybių paraiškas paramai gauti ir steigti tradicinius amatų centrus. Projektai bus finansuoti ir įgyvendinti 2011–2013 metais. 2011 metais 19,1 mln. Lt paramai gauti paraiškas pateikė 44 tradiciniai amatininkai, kurių gaminiai sertifikuoti ir pripažinti tautinio paveldo produktais. Patvirtintos 4 paraiškos (1,4 mln. Lt sumai).

Parama teikta projektams, susijusiems su tautinio paveldo populiarinimu, finansuotų įgyvendinant programos priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritį „Nacionalinis kaimo tinklas“. Finansuoti 22 bendros 493 tūkst. Lt vertės projektai.

417. Plėsimė žinioms imlių darbo rinką regionuose.

Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemdirbiams tęsti mokymąsi ir gauti informavimo paslaugas bei atsižvelgdami į paramos gavėjų ir socialinių partnerių siūlymus, 2011 m. I ketvirtį patikslintos programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos srities „Asmenų, susijusių su žemės ir miškų ūkio veikla, mokymas ir informavimas“ įgyvendinimo taisyklės (žemės ūkio ministro 2011 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. 3D-232 redakcija) ir priemonės veiklos srities „Žemės ir miškų ūkio veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida“ įgyvendinimo taisyklės (žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 8 d. įsakymo Nr. 3D-92 redakcija).

419. Tikslinėmis programomis didinsime kaimo bendruomenių rėmimą, skatinsime jų kūrimąsi ir veiklą.

Įgyvendinant programos IV krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ pagal vietos veiklos grupių (VVG) vietos plėtros strategijas iki 2011 m. pabaigos gauti 1 607 vietos projektai už 218 mln. Lt, skatinantys bendruomenių iniciatyvas, gerinantys gyvenimo, užimtumo, laisvalaikio sąlygas kaimo vietovėse. Įgyvendinant vietos projektus bendruomenės dalyvauja kaip pareiškėjai arba partneriai beveik visuose vietos projektuose.

420. Skatinsime privačias investicijas, investuosime į kaimo gyvenimo aplinkos kokybę, ypač daug dėmesio skirsime šiuolaikinių technologijų taikymui.

Įgyvendinant programą teikiama parama investicijoms į šiuolaikines technologijas, skatinančias naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius. Siekiant skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą, toliau teikiama parama miško savininkams, investuojantiems į biokuro ruošos modernizavimą pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“. 2011 metais pagal šią priemonę išmokėta 10,3 mln. Lt parama.

Pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ buvo renkamos paraiškos paramai gauti iš pareiškėjų, planuojančių užsiimti sutarties dėl Europos Bendrijos steigimo 1 priede nustatytų produktų biokuro gamyba.

Atlikus programos III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo ir supaprastintųjų įgyvendinimo taisyklių pakeitimus, buvo gausu pareiškėjų, besikreipiančių paramos alternatyviojo kuro (kuro granulių ir briketų iš atliekų, kurių viena iš sudedamųjų dalių – šienas ar šiaudai, ar medienos drožlės ir pan.) produkcijos gamybai, skaičius. Pažymėtina, kad ne visi 2011 metais pateikti projektai Nacionalinės mokėjimo agentūros yra baigti vertinti, taip pat ne su visais pareiškėjais, dėl kurių tinkamumo gauti paramą sprendimai priimti dar 2011 metų pabaigoje, pasirašytos paramos sutartys. Dėl šių priežasčių nepateikiami duomenys apie konkretų biokuro gamybai skirtų ir 2011 m. Agentūrai vertinti pateiktų projektų skaičių.

423. Sudarysime palankias teisinės, ekonomines ir organizacines prielaidas kooperacijai plėtoti, efektyviai naudodami ES struktūrinių fondų lėšas.

Kooperatinėms bendrovėms nustatyti prioritetai.

Priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrosios ir trečiosios veiklos sričių įgyvendinimo taisyklėse ir priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ įgyvendinimo taisyklėse numatyta galimybė kreiptis paramos naujai įsteigtiems kooperatyvams, t. y. jiems netaikomas reikalavimas veikti ne mažiau kaip 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo, ir taip pat nereikalaujama ne mažiau kaip 50 proc. pajamų gauti iš žemės ūkio produktų gamybos ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimo.

424. Finansuosime priemones, skirtas ūkininkams, kaimo bendruomenėms, vietos veiklos grupėms naudingai patirčiai iš kitų valstybių perimti ir perduoti.

Parama suteikta 9 asociacijoms savo narių interesų atstovavimui Europos Sąjungos ir tarptautinėse organizacijose. Lietuvos žemdirbių interesai atstovauti ir narystės mokestis mokėtas 10 ES ir tarptautinėse organizacijose, šiam tikslui 2011 m. skirta 900 tūkst. Lt

2011 m. startavę pirmieji tarptautinio ir tarpterritorinio bendradarbiavimo projektai, įgyvendinami pagal IV kryptį „LEADER metodo įgyvendinimas“ buvo sėkmingai įgyvendinami su partnerėmis VVG iš Suomijos ir Lenkijos.

Įgyvendinant Lietuvos kaimo tinklo (toliau – Tinklas) 2011 metų veiksmų planą, pagal Tinklo veiksmų programos antrąją kryptį, skatinant remti Tinklo narių gerosios patirties tarptautinių renginių organizavimą iš viso buvo pateiktos 10 Tinklo narių paramos paraiškos, projektams skirta 311,3 tūkst. Lt paramos, dalyvauti tarptautiniuose renginiuose buvo pateiktos 35 Tinklo narių paraiškos, projektams skirta 892,9 tūkst. Lt paramos.

Pagal Tinklo veiksmų programos ketvirtąją kryptį, skatinant Tinklo narių tarptautinį bendradarbiavimą, patirties tarptautiniu mastu perdavimą iš viso buvo pateiktos 9 Tinklo narių paramos paraiškos, projektams skirta 335 tūkst. Lt.

425. Skatinsime inovacijų diegimą ir didesnės pridėtinės vertės kūrimą visame kaimo sektoriuje.

2011 m. buvo taikomas surinktų paraiškų pirmumo vertinimas, pirmenybę teikiant projektams, kuriuose numatyta diegti inovacijas. Pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“ net 76 projektuose iš 118 buvo numatyta diegti inovacijas.

Priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrosios ir trečiosios veiklos sričių įgyvendinimo taisyklėse nustatytas prioritetas pareiškėjų projektams, kuriuose numatyta diegti inovacijas, priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ įgyvendinimo taisyklėse numatytas prioritetas pareiškėjams, planuojantiems inovacijų diegimą.

Nustatyta tvarka finansuojamos mokslo, studijų ir verslo teikiamas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir mokslo rezultatų sklaidos priemonės, skirtos naujų technologijų kūrimui, sklaidai, efektyvesniam mokslo ir verslo bendradarbiavimui užtikrinti. Pagal programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Žemės ir miškų ūkio veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida“ finansuojama mokslo rezultatų sklaida ūkininkams ir žemės ūkio konsultantams, t. y. organizuojami seminarai ir lauko dienos, kurių metu supažindama su žemės ūkio ir maisto produktų apdorojimo ir perdirbimo ūkyje mokslinių tyrimų rezultatais, skirtais naujų technologijų kūrimui žemės ir miškų ūkyje. Įgyvendinant šiuos projektus dalyvauja mokslo, konsultavimo institucijos ir ūkininkas, taip stiprinant mokslo ir žemės ūkio verslo bendradarbiavimą. Norint sustiprinti spartesnę mokslo rezultatų perdavimą ūkininkams, 2011 metais į pareiškėjų ratą įtrauktos ir konsultavimo institucijos, turinčios visoje šalyje išplėtotą konsultacijų teikimo tinklą. Praeitais metais pagal šią priemonę buvo skirta parama projektams, kuriuos numatė įgyvendinti integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) asociacijos ir jų nariai, vykdančys žemės ir miškų ūkio, žemės ūkio ir maisto produktų apdorojimo ir perdirbimo ūkyje, mokslinius tyrimus ir užsiimančys jų rezultatų ir inovacinės praktikos sklaida.

428. Skatinsime energetinių kultūrų auginimo plėtrą ir kitų žemės ūkio produktų ne maisto reikmėms gamybą ir perdirbimą, taip pat kad mažiau palankios ūkininkavimui, apleistos žemės būtų apsodintos mišku.

Įgyvendinant priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ trečiąją veiklos sritį „Trumpos rotacijos plantacinių želdinių veisimas“ 2011 metais gautos 8 paraiškos, kuriose prašoma paramos už 415 tūkst. Lt, su 7 paramos gavėjais pasirašytos 360,7 tūkst. Lt paramos sutartys, išmokėta 770,5 tūkst. Lt paramos lėšų.

Iš viso 2011 m. pagal abi apželdinimo mišku priemones buvo pateiktos 1 052 paraiškos 74,8 mln. Lt paramai gauti. Trumpos rotacijos želdiniai yra numatyti kaip vienas iš tikslų.

429. Remsime alternatyvių prekybos žemės ūkio ir maisto produktais vietų kūrimą, skatinsime tiesioginius pardavimus iš ūkių. Sudarysime ekonomines prielaidas plėtotis smulkiajai prekybai žemės ūkio ir maisto produktais ir sieksime kuo didesnės jos dalies rinkoje.

2011 m. pagal programos priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ buvo numatyta teikti paramą ir specializuotos mažmeninės prekybos Lietuvos ūkininkų ir gamintojų pagaminta produkcija organizavimo veiklai, vykdomai kaimo vietovėse veikiančiose specializuotose parduotuvėse, taip pat laikinosiose ar stacionariose prekyvietėse.

Ne visi projektai, pateikti 2011 m., Nacionalinės mokėjimo agentūros yra baigti vertinti, taip pat ne su visais pareiškėjais, dėl kurių tinkamumo gauti paramą sprendimai priimti dar 2011 metų pabaigoje, pasirašytos paramos sutartys. Dėl šių priežasčių ataskaitoje nepateikiami duomenys apie konkretų mažmeninei prekybai kaimo vietovėse skatinti skirtų ir 2011 m. Agentūrai vertinti pateiktų projektų skaičių.

432. Skatinsime eksportą, remsime prekių ženklų ir regioninių produktų populiarinimą.

Žemės ūkio ir maisto produktų eksportas pagal vertę 2011 m., palyginti su 2010 m., padidėjo 19 proc.

Viena iš eksporto skatinimo priemonių – dalyvavimas tarptautinėse parodose. 2011 m. Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra suorganizavo ūkio subjektų dalyvavimą specializuotose tarptautinėse parodose: „PRODEXPO 2011“, Maskvoje (Rusija), „GULFOOD 2011“, Dubajuje (Jungtiniai Arabų Emyratai), „WORLD OF PRIVATE LABEL 2011“, Amsterdame (Nyderlandai), „RIGA FOOD 2011“, Rygoje (Latvija), POLAGRA-FOOD 2011“, Poznanėje (Lenkija), „ANUGA 2011“, Kelne (Vokietija).

Tautinio paveldo produktai pristatyti Vilniaus, Kauno miestų „Kaziuko“ mugėse ir Dubline (Airijoje), renginyje „Ką pasėsi? Kaune, šventėse – „Skamba skamba kankliai“ Vilniuje, „Šilutė – Lietuvos kultūros sostinė“ Šilutėje, „Tarptautinė Hanza dienos“ Kaune, „Baltica 2011“ Vilniuje, „Jūros šventė“ Klaipėdoje, „Baltramiejaus mugė“ ir „Sostinės dienos“ Vilniuje, „Derliaus šventė“ Kaune, „Tradicinė medžio drožėjų kūrinių paroda“ Vilniuje. Pradėtas rengti leidinys „Lietuvos tradiciniai amatininkai“, kuris bus baigtas 2012 m.

439. Stabdydami spekuliaciją žeme ir nepamatuotai didelių žemės plotų koncentraciją susijusių juridinių ir fizinių asmenų rankose, taikysime regresinę paramos teikimo tvarką.

Reikalavimo, numatyto programoje dėl išmokų proporcingo mažinimo didėjant plotui virš slenkstinės ribos vienai valdai, buvo laikomasi ir 2011 metais. Slenkstinė riba, virš kurios išmokos proporcingai mažinamos, nekito ir liko to paties dydžio, t. y. 150 ha.

2011 m. buvo sugriežtinti reikalavimai paramai gauti pareiškėjams, deklaravusiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse pievas ir (ar) ganyklas. Naujovė yra ta, jog pareiškėjų atitiktis paramai gauti (0,2 SG/ha) turi galioti apskritus metus, t. y. skaičiuojamas sutartinių gyvulių, tenkančių hektarui pievų ir (ar) ganyklų, skaičiaus vidurkis per kalendorinius metus. Priešingu atveju išmokos nemokamos.

440. Remsime vidutinius šeimos ūkius, skatindami juos efektyviai panaudoti žemę.

Pagal priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ parama skiriama tik ūkininkams, kaimo gyventojams, užsiimantiems individualiaja ne žemės ūkio veikla pagal verslo liudijimą ar individualiosios veiklos vykdymo pažymą, bei įmonėms, kurios nėra ir ne mažiau kaip penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo ar sprendimo skirti paramą priėmimo (jei projektas įgyvendinamas pagal supaprastintąją tvarką) dienos nebus priskiriamos įmonėms partnerėms arba susijusioms įmonėms, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354). Pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ parama skiriama tik fiziniams asmenims (ūkininkams ir kaimo gyventojams).

2011 m. patvirtintose šių priemonių įgyvendinimo taisyklėse vienas iš prioritetų skiriamas projektams, skirtiems šeimos verslui skatinti ir plėtoti.

Pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ taikomas prioritetas pareiškėjams, kurių ūkio dydis yra iki 150 ha žemės ūkio naudmenų arba ūkyje laikoma iki 75 sutartinių gyvulių vienetų.

2011 m. pagal priemonę „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“ paremti 652 ūkininkai, kurie priskiriami mažiems, vidutiniams ūkiams, kadangi priemonė išskirtinai yra orientuota remti ūkininkus, ūkininkaujančius restruktūrizuojamuose pusiau natūrinuose ūkiuose. Šios priemonės nauda 2011 m. ypač reikšminga, kadangi lyginant su 2010 m., kuomet buvo sulaukta 206 paramos gavėjų, paramos gavėjų skaičius ženkliai išaugo. Tai sąlygojo 2010 m. ministerijos inicijuotas programos pakeitimas, susijęs su valdos ekonominio dydžio, išreikšto ekonominio dydžio vienetais (EDV), intervalo išplėtimu. 2010 m. visos valdos tinkamos paramai gauti pagal šią priemonę buvo nuo 2 iki 3,99 EDV, o nuo 2011 m. parama pasinaudoti gali ir mažesnės valdos – nuo 1 EDV iki 3,99 EDV.

443. Sukursime apleistų žemių naudojimo programą.

Parengta ir žemės ūkio ministro 2011 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-925 patvirtinta „Apleistos žemės naudojimo programa“, kurios tikslas – skatinti apleistos žemės naudojimą, kad joje būtų vykdoma žemės ūkio veikla. Įgyvendinus programą sumažės apleistos žemės plotai, bus sudarytos sąlygos racionalesniam ir alternatyviam žemės naudojimui, pagerės šalies kraštovaizdis.

2010 m. pagal programos priemonę „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ fiziniai asmenys pateikė 387 paraiškas 31,1 mln. Lt paramai gauti, iš jų 351 pareiškėjui buvo patvirtinta 30,1 mln. Lt parama. 2011 m. pagal šią priemonę surinkta 408 paraiškos beveik 46 mln. Lt paramai gauti.

472. Orientuosime žemės ūkį į ekologiškai subalansuotą ūkį ir skatinsime diegti aplinkai palankias technologijas šiame sektoriuje.

Skatinant mozaikiško ir palankaus biologinei įvairovei agrarinio kraštovaizdžio palaikymą bei jo plėtrą yra nuolat peržiūrimos ir atnaujinamos programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklių nuostatos. Pastebimai didėja pareiškėjų skaičius, dalyvaujančių programos „Kraštovaizdžio tvarkymo“ veiklose, ypatingai veiklose „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“ ir „Ražienų laukai per žiemą“ bei programoje „Ekologinis ūkininkavimas“.

Žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. 3D-152 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 41-156, 2011, Nr.34-1631) vienas iš tikslų – skatinti ekologinių ūkių plėtrą. 2011 metais pagal programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“ buvo paremtas 150,7 tūkst. ha ekologinių ūkių plotas (2010 m. – 96,05 tūkst. ha ekologinių ūkių plotas).

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Didinti žemės, maisto ir miškų ūkio konkurencingumą, sukurti galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui, puoselėti esamas gamtines, žmogiškąsias ir kitas vertybes			
R-01.001-01-01	Žemės ūkio veiklos subjektų, gavusių paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, dalis (proc.) iš visų deklaravusiųjų žemės ūkio naudmenas	45	43	-2 proc. punktai
R-01.001-01-02	Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų gamintojų rinkos dalis bendrojoje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje, proc.	55	55,4	+0,4 proc. punkto

R-01.001-01-03	Kaimų, kuriuose įgyvendinti kaimų atnaujinimo projektai, skaičius	50	52	104
R-01.001-01-04	Naujai sukurtų ne žemės ūkio veikloje darbo vietų skaičius	30	36	120
R-01.001-01-05	Ekologinių ūkių, gavusių paramą pagal KPP 2007–2013, plotai, ha	110000	150700	137
R-01.001-01-06	Kontroliuojamų karvių produktyvumo (primelžto pieno iš karvės) didėjimas per metus, kg	60	183	305
R-01.001-01-07	Biodegalų dalis bendrame šalyje suvartoto benzino ir dyzelino, skirto transportui, kiekyje, proc.	6	6	100
R-01.001-01-08	Teigiamai vertinančių KPP 2007–2013 naudą respondentų dalis, proc.	50	59	+9 proc. punktai
	1 tikslo uždavinys: Užtikrinti žemės, maisto ir miškų ūkio konkurencingumo augimą			
	Priemonės:			
P-01.001-01-01-01	Priemonės „Profesinis mokymas ir informavimo veikla“ mokymo kursų dalyvių skaičius, vnt.	10000	27161	272
P-01.001-01-01-02	Parodomųjų bandymų ūkininkų ūkiuose arba žemės ūkio įmonėse skaičius, vnt.	50	50	100
P-01.001-01-01-03	Paremtų pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ūkių skaičius, vnt.	200	2178	10,9 k.
P-01.001-01-01-04	Ūkio subjektams suteiktų lengvatinių kreditų skaičius, vnt.	150	118	78,7
P-01.001-01-01-05	Paremtų projektų pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“ skaičius, vnt.	15	76	507
P-01.001-01-01-06	Įmonių, gavusių paramą pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ skaičius, vnt.	35	57	163
P-01.001-01-01-07	Ūkių, gavusių paramą pagal priemonę „Dalyvavimas maisto kokybės schemose“ skaičius, vnt.	60	31	51,7
P-01.001-01-01-08	Biodegalų, suvartojamų transporte, kiekis, t naftos ekvivalento	95000	82389	86,7
P-01.001-01-01-09	Veislinių gyvulių, įrašytų į kilmės knygas, skaičius tūkst. vnt.	67	67,4	100,6
P-01.001-01-01-10	Tarptautinių–komercinių parodų, kuriose organizuotas Lietuvos produktų pristatymas, skaičius vnt.	6	6	100
P-01.001-01-01-11	Ūkininkams suteiktų konsultacijų skaičius, vnt.	35000	39562	113
P-01.001-01-01-12	Valstybės pagalbą gavusių kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) skaičius, vnt.	16	13	81,3
	2 tikslo uždavinys: Gerinti aplinką ir kraštovaizdį, skatinant tausojantį žemės išteklių naudojimą ir tvarią žemės ir miškų ūkio plėtrą			
	Priemonės:			
P-01.001-01-02-01	Paremtų pareiškėjų pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ skaičius, vnt.	8000	10787	135
P-01.001-01-02-02	Paremtų žemės savininkų, apželdinančių žemę mišku, skaičius, vnt.	800	2382	298

P-01.001-01-02-03	Paremtų miškininkystės potencialo atkūrimo ir prevencinių priemonių įdiegimo ir pelno nesiekiančių investicijų miškuose projektų skaičius, vnt.	30	125	417
P-01.001-01-02-04	Paremtų NATURA 2000 pareiškėjų skaičius, vnt.	1200	1678	140
P-01.001-01-02-05	Paremtų pareiškėjų, ūkininkaujančių vietovėse su kliūtimis, skaičius, vnt.	60000	62623	104
P-01.001-01-02-06	Plotas, kuriam parengta duomenų bazė DirvAgroch_DB10LT apie pH, judriųjų fosforo bei kalio ir smėlio dirvožemio humusingumo grupes, tūkst. ha	650	1131	174
	3 tikslo uždavinys: Gerinti gyvenimo kokybę kaimo vietovėse, įvairinti kaimo ekonomiką ir skatinti vietos veiklos iniciatyvą			
	Priemonės:			
P-01.001-01-03-01	Paramą gavusių smulkiojo ne žemės ūkio verslo subjektų kaime skaičius, vnt.	40	168	420
P-01.001-01-03-02	Paramą gavusių turizmo plėtros veiklų kaime skaičius, vnt.	40	97	243
P-01.001-01-03-03	Projektų, paremtų pagal priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ skaičius, vnt.	150	168	112
P-01.001-01-03-04	Sutarčių vietos projektams įgyvendinti skaičius, vnt.	540	551	102
P-01.001-01-03-05	Sertifikuotų tautinio paveldo produktų skaičius, vnt.	250	384	154
	4 tikslo uždavinys: Užtikrinti techninę pagalbą programos įgyvendinimui			
	Priemonės:			
P-01.001-01-04-01	Įsisavintų lėšų, skirtų techninei pagalbai, dalis, proc.	13	16	+3 proc. punktai
P-01.001-01-04-02	Informacijos sklaidos priemonių televizijos, radijo laidose, internetinėse svetainėse, respublikiniuose ir regioniniuose periodiniuose leidiniuose skaičius, vnt.	150	74	49,3

Programos tikslas pasiektas.

Nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys:

Tikslo vertinimo kriterijus R-01.001-01-01 pilnai nepasiektas, nes įvertintos (patvirtintos) ne visos 2011 m. pateiktos paraiškos. Pvz., dar liko įvertinti apie 34 tūkst. paraiškų pagal priemonę „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“. Taip pat pažymėtina, kad 2011 m. žemės ūkio naudmenų deklaruota 40,4 tūkst. ha daugiau nei 2010 m.

Uždavinio vertinimo kriterijus P-01.001-01-01-03 „Paremtų pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ūkių skaičius, vnt.“ planuota reikšmė viršyta daugiau kaip 10 kartų dėl to, kad šia priemone yra pats didžiausias pareiškėjų susidomėjimas (2010 m. pagal šią priemonę gautos 2954 paraiškos, 2011 m. – 3365 paraiškos).

Uždavinio vertinimo kriterijus P-01.001-01-01-04 pasiektas 78,7 proc., nes dėl Lietuvos Respublikos paskolų rinkoje susidariusios situacijos (ženkliai sumažėjo paskolų palūkanų normos), sumažėjo Paskolų fondo patrauklumas ir dalis ūkio subjektų investiciniams projektams įgyvendinti paėmė bankų kreditus.

Uždavinio vertinimo kriterijus P-01.001-01-01-07 nepasiektas, nes ūkiai į nacionalinę maisto kokybės schemą jungėsi lėčiau nei tikėtasi dėl mažo paramos intensyvumo, be to, gamintojai nėra pasirengę didinti išlaidas, susijusias su produkto kokybe, neturėdami garantijų apie jų atsiperkamumą. Tačiau 2012 m. numatomas didesnis gamintojų aktyvumas, nes bus dar plačiau

vykdoma informacijos sklaida apie šią priemonę bei sudarytos teisinės prielaidos išskirtinės kokybės vaisių, uogų bei daržovių augintojams pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“.

Uždavinio vertinimo kriterijus P-01.001-01-01-08 nepasiektas, kadangi dėl sudėtingos finansinės situacijos šalyje šalies transporte buvo sunaudota mažiau mineralinių degalų, todėl ir biodegalų buvo sunaudota 86,7 proc. skaičiuojant nuo planuoto kiekio.

Uždavinio vertinimo kriterijus P-01.001-01-01-12 nepilnai įvykdytas dėl to, kad iš visų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurios Nacionalinės mokėjimo agentūros sprendimais (direktoriaus įsakymu) yra patvirtintos tinkamais pagalbos gavėjais, mokėjimo prašymus, atitinkančius paramos teikimo taisyklėmis nustatytus reikalavimus, 2011 metais pateikė 13 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų).

Uždavinio vertinimo kriterijus P-01.001-01-04-02 nebuvo pasiektas, nes 2011 m. I ketvirtį paskelbtas informavimo ir viešinimo paslaugų pirkimo konkursas, kurio metu turi būti išaiškintas informacijos sklaidos nacionalinėje ir regioninėje televizijoje, radijuje, spaudoje ir internete paslaugų teikėjas, užsitęsė iki pat metų pabaigos, o 2009–2010 m. sudarytos sutartys dėl informacijos sklaidos priemonėse buvo vykdomos tik iki balandžio mėn. ir nebeapėrė planuoto žiniasklaidos priemonių skaičiaus.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	1.350.213,5	1.343.481	99,5
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1.350.213,5	1.343.481	99,5
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	300.593	298.984,7	99,5
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	946.584	940.749,8	99,4
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	700,5	445,7	63,6
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Pagrindinės ES ir bendrojo finansavimo lėšų, skiriamų pagal programą, nepanaudojimo priežastys:

Pagal kai kurias priemones mokėtina suma buvo didesnė, nei konkrečios priemonės lėšų likutis; metų pabaigoje buvo grąžintų lėšų (už einamuosius metus); vertinant mokėjimo prašymus nustatyta netinkamų išlaidų, todėl atitinkamai užsakyta mažiau lėšų; tam tikrose priemonėse buvo išnaudotos visos bendrojo finansavimo lėšos ir nebebuvo galima panaudoti ES lėšų (lėšos paramos gavėjams turi būti išmokamos pagal nustatytą ES ir bendrojo finansavimo lėšų santykį).

2. Žemės ūkio rinkos reguliavimas ir pajamų palaikymas (programos kodas 01 002)

Programa įgyvendinama Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos. Programa yra tęstinė.

Programos tikslas: Užtikrinti ir palaikyti žemės ūkio veiklos subjektų pajamas.

Programos lėšomis mokamos tiesioginės išmokos žemės ūkio produktų gamintojams ir įgyvendinama žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonės.

Bendrą 2011 metų tiesioginių išmokų sumą sudaro lėšos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, atitinkančios 80 proc. skirtų Lietuvai tiesioginių išmokų, skiriamos vienkartinę tiesioginei

išmokai už žemės ūkio naudmenų plotą (pagrindinė išmoka), ir lėšos iš valstybės biudžeto papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms.

Žemės ūkio produktų gamintojams iš programos mokėtos:

augalininkystėje – tiesioginės išmokos (pagrindinė dalis) už žemės ūkio naudmenų plotus, papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos už ES remiamų pasėlių plotus ir atskiros tiesioginės išmokos už baltojo cukraus kvotą;

gyvulininkystėje – papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos už galvijus, už bulius, už karves žindenes bei telyčias, už ėriavedes, už mėsinius galvijus pagal specialiosios paramos schemą, už mėsines avis pagal specialiosios paramos schemą ir papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos pieno gamintojams.

Tiesioginės išmokos užtikrina ne tik pagrindinių pajamų rėmimą, bet ir žemės ūkio veiklos suderinamumą su aplinkosaugos reikalavimais, prisideda prie kaimo vietovių gyvybingumo.

2011 m. paramos tiesioginėmis išmokomis prašė 166,7 tūkst. pareiškėjų, kurie deklaravo 2,73 mln. ha plotą (2010 m. – 172,1 tūkst. pareiškėjų, deklaruotas 2,67 mln. ha plotas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus 194 mln. Lt sumą, skiriamą papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms 2011 metams, bendra tiesioginių išmokų suma kartu su ES lėšomis siekė 1,227 mlrd. Lt. Nuo 2011 m. spalio 17 d. pradėti mokėti avansai už 2011 metus.

Derybose įvairiuose ES institucijų organuose aktyviai ginama Lietuvos pozicija, kad po 2013 m. tiesioginė parama ES valstybėse narėse kuo greičiau pasiektų 2013 m. ES tiesioginių išmokų vidurkį, tenkantį vienam žemės ūkio naudmenų hektarui.

Siekiant paskatinti mėsinių galvijų ir mėsinių avių auginimą Lietuvoje ir sustabdyti masinį veršelių, nepasiekusių optimalios realizacinės masės (6–8 mėn.), išvežimą, perskirstant 2011–2013 metų tiesiogines išmokas, ministerija parengė ir 2011 m. su Europos Komisija suderino naują specialią paramos schemą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009 68(1) straipsnį.

Rinkos reguliavimo priemonės (produktų gamybos kvotos, intervenciniai pirkimai, privatus saugojimas, suvartojimo skatinimo priemonės) pastaruoju metu naudojamos daugiau kaip rinkos apsaugos priemonės, esant sutrikimams rinkose ir yra žemės ūkio sektoriaus stabilumo garantas. Eksporto grąžinamosios išmokos, kaip viena iš ES taikomų reguliavimo priemonių, mokamos siekiant kompensuoti skirtumą tarp pasaulinės ir ES rinkos kainos, norint, kad ES pagaminti produktai būtų konkurencingi trečiųjų šalių rinkose. Atsižvelgiant į didėjantį prekybos liberalizavimą, prekyba tarp ES ir trečiųjų šalių tampa vis svarbesnė, o parama, skirta ES gamintojams konkuruoti su trečiųjų šalių gamintojais (eksporto grąžinamosios išmokos), mažėja.

Priimti teisės aktų pakeitimai dėl suvartojimo skatinimo priemonių įgyvendinimo: žemės ūkio ministro 2011 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. 3D-683 pakeista Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose strategija, 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 3D-742 nauja redakcija išdėstytos Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose 2010–2013 m. programos administravimo taisyklės. Šiuose dokumentuose yra nustatyta, kad paramą gali gauti visi ugdymo įstaigas lankantys pradinį klasių, ikimokyklinio bei priešmokyklinio amžiaus vaikai (buvo tik pradinį klasių vaikai) kiekvieną lankymo dieną t. y. 5 kartus per savaitę (buvo 3 kartai per savaitę). Padidintos tiekiamų vaisių ir daržovių kainos nuo 1,5 Lt/kg už morkas iki 3,90 Lt/kg už bananus (buvo atitinkamai 0,95–3,80 Lt/kg). Taikant programos paramą mokyklose suvartota 491,6 t vaisių ir daržovių.

Žemės ūkio ministro 2011 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-921 pakeistos Paramos už pieną vaikams administravimo taisyklės, jose nustatytas supaprastintas paraiškų teikimas elektroniniu būdu. 2011 m. šią paramą gavo 135,9 tūkst. vaikų.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Užtikrinti ir palaikyti žemės ūkio veiklos subjektų pajamas			

R-01.002-01-01	Žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	6	10	+ 4 proc. punktai
R-01.002-01-02	Vidutinis valdos dydis, ha	15,5	16,1	104
	1 tikslo uždavinys: Užtikrinti tiesioginių išmokų mokėjimą			
	Priemonės:			
P-01.002-01-01-01	Paramos tiesioginėmis išmokomis gavėjų skaičius, vnt.	170000	166758	98,1
P-01.002-01-01-02	Žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotas, už kurį mokėtos tiesioginės išmokos, mln. ha	2,7	2,7	100
P-01.002-01-01-03	Mokėta tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenas, pasėlius, gyvulius ir pienaž, mln. Lt	1250	1227	98,2
	2 tikslo uždavinys: Įgyvendinti žemės ūkio rinkos reguliavimo priemonės			
	Priemonės:			
P-01.002-01-02-01	Administruotas intervencinių grūdų kiekis, tūkst. t	120	118	98,3
P-01.002-01-02-02	Administruotas intervencinio sviesto ir nugriebto pieno miltelių kiekis, tūkst. t	6	6	100
P-01.002-01-02-03	Suvaroto pieno ikimokyklinio ir mokyklinio lavinimo įstaigose (parama „Pienas vaikams“) kiekis, t	1250	1300	104
P-01.002-01-02-04	Mokyklose suvarotų vaisių ir daržovių (parama „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“) kiekis, t	300	491,6	164
P-01.002-01-02-05	Bičių šeimų, už kurias mokėta parama, skaičius, tūkst. vnt.	120	118,16	98,5
P-01.002-01-02-06	Eksporto gražinamųjų išmokų, mokėtų už žemės ūkio ir maisto produktus, eksportuojamus į trečiąsias šalis, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	48	74	154
P-01.002-01-02-07	Paramos gavėjų pagal Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programą skaičius, tūkst. vnt.	500000	506096	101

Programos tikslas pasiektas, jos uždaviniai įgyvendinti, planuotos uždavinių vertinimo kriterijų reikšmės pasiektos 98,2–164 proc.

Nepasiektų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys:

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-01.002-01-01-01 reikšmė pasiekta 98,1 proc. Paramos tiesioginėmis išmokomis gavėjų skaičius buvo planuotas, orientuojantis į 2010 m. tiesioginių išmokų gavėjų skaičių. Pagal 2011 m. deklaravimo rezultatus matome, kad ūkiai turi tendenciją stambėti, pareiškėjų skaičius mažėja, o jų deklaruotas plotas didėja.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-01.002-01-01-03 reikšmė pasiekta 98,2 proc. Išmokų suma buvo planuota nežinant, kiek lėšų bus skiriama iš Lietuvos Respublikos biudžeto papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms.

Produkto kriterijaus P-01.002-01-02-01 reikšmė pasiekta 98,3 proc. Esant rinkoje aukštesnėms kainoms nei intervencinės, 2011 m. paraiškų parduoti grūdus nebuvo pateikta. Buvo administruojamas iki 2011 metų intervencijai parduotas grūdų kiekis.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-01.002-01-02-05 planuota reikšmė pasiekta nepilnai, kadangi pastaruosiu metu pasireiškė neaiškios kilmės bičių šeimų žuvimas, be to, ne visi galimi pareiškėjai kreipėsi dėl paramos.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	1.246.195	1.243.402	99,8
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1.246.195	1.243.402	99,8
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	23.932	23.910,1	99,9
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	1.154.229	1.151.920,5	99,8
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Pagrindinės ES ir bendrojo finansavimo lėšų, skiriamų tiesioginėms išmokoms ir rinkos reguliavimo priemonėms, nepanaudojimo priežastys:

Dalis tiesioginių išmokų gavėjų mirė ir paveldėtojai nepateikė paveldėjimo dokumentų, kai kurie tiesioginių išmokų gavėjai buvo nurodę neteisingas sąskaitas. Bankai į tokias sąskaitas lėšų neužskaitė ir sugrąžino į Agentūros sąskaitą. 2011 m. gruodžio mėn. pabaigoje priskaičiuota mokėtina paramos suma pagal kai kurias priemones buvo didesnė nei sąmatos likutis, todėl šios lėšos liko nepanaudotos. Iš paramos gavėjų susigrąžintos gražintinos lėšos 2011 m. gruodžio mėn. pabaigoje pervestos į atitinkamą valstybės izdo sąskaitą.

Priemonei „Rinkos reguliavimo priemonių administravimas“ nepanaudota 52,2 tūkst. Lt, nes priemonę vykdanči VĮ „Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra“ sutaupė lėšas darbo užmokesčiui, automobilių remontui, parodų stendų įrengimui ir kt.

3. Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros politikos formavimas ir administravimas (programos kodas 01 003)

Programa įgyvendinama Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos. Programa yra tęstinė.

Programos tikslas: Formuoti ir įgyvendinti racionalią žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros politiką.

Ministerija formuoja racionalią žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės politiką, skatinančią konkurencingos produkcijos gamybą, šalies žemės ir maisto ūkio modernizavimą, užimtumą kaimo vietovėse, palaikančią dirbančiųjų kaime pajamas, užtikrina sektoriaus pozicijų atstovavimą Europos Sąjungos (toliau – ES) institucijose ir informacijos sklaidą.

ES bendrosios žemės ūkio politikos nuostatos įgyvendinamos atsižvelgiant į vietines sąlygas ir ypatybes – tai leidžia efektyviau panaudoti ES ir nacionalinę paramą bei racionaliau išnaudoti ES bendrosios rinkos galimybes.

Atsižvelgiant į pareiškėjų ir paramos gavėjų lūkesčius, užtikrinamas kokybiškas ES ir valstybės biudžeto lėšų, skirtų žemės ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai, administravimas, jų mokėjimas ir tikslinio šių lėšų panaudojimo kontrolė, užkertant kelią galimiems pažeidimams ir apsaugant Lietuvos bei ES finansinius interesus.

Įgyvendinamomis priemonėmis vartotojams užtikrinamas nuolatinis operatyvios ir patikimos informacijos apie žemės ir maisto ūkį prieinamumas, tobulinama paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai administravimo sistema, gerinama teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų prieiga, kokybė ir skaidrumas, plėtojama dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje ir kitų kaimo plėtros dalyvių tęstinio profesinio mokymo ir informavimo sistema, modernizuojamas informacijos vartotojų aptarnavimas, užtikrinama ūkininkų ir kitų vartotojų apsauga nuo nekokybiškos, pavojingos gyvybei,

kenksmingos sveikatai, žalingos aplinkai Lietuvoje gaminamos ir importuojamos naujos žemės ir miškų ūkio technikos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdorojimo įrangos.

Atliekama gyvulių veislininkystės priežiūra, kontroliuojamas veislininkystės programų vykdymas – gyvulių laikytojai skatinami auginti veislinius gyvulius, kurių produktyvumas ir produkcijos kokybė būtų konkurencinga Europos šalyse.

Didinama ir stiprinama žemdirbių savivalda – remiantis žemdirbių ir kaimo žmonių nuomone, priimami visapusiškai pagrįsti šalies ekonominę ir socialinę gyvenimą reguliuojantys sprendimai.

Programos priemonėmis užtikrinamas valstybės rezervo sudarymas, saugojimas, atnaujinamas ir apskaita.

2011 m. veiklą tęsė ministerijos valdymo tobulinimo darbo grupė, sudaryta žemės ūkio ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. 3D-266 (su vėlesniais pakeitimais).

Atlikus gyvulių veislininkystės įmonių veiklos efektyvumo analizę buvo priimtas sprendimas sujungti veislininkystės įmones (priimti teisės aktai: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 6 d. nutarimas Nr. 398 „Dėl sutikimo reorganizuoti akcinę bendrovę „Marijampolės regiono veislininkystė“ ir akcinę bendrovę „Šiaulių regiono veislininkystė“ (Žin., 2011, Nr. 42-1977); žemės ūkio ministro 2011 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 3D-571 „Dėl AB „Šiaulių regiono veislininkystė“ ir AB „Marijampolės regiono veislininkystė“ reorganizavimo sujungimo būdu sąlygų parengimo“; žemės ūkio ministro 2011 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. 3D-915 „Dėl AB „Šiaulių regiono veislininkystė“ ir AB „Marijampolės regiono veislininkystė“ reorganizavimo“).

Tobulinant Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos valdymo struktūrą bei optimizuojant turimų padalinių ir darbuotojų skaičių, nuo 2011 m. kovo 1 d. buvo reorganizuota Kauno augalų veislių tyrimo stotis, Kaišiadorių dekoratyvinių augalų veislių tyrimo ir karantino stotis, Pasvalio augalų veislių tyrimo stotis, Plungės augalų veislių tyrimo stotis, Šilutės augalų veislių tyrimo stotis, Utenos augalų veislių tyrimo stotis ir Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis prijungimo prie Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos būdu.

Valstybinė mašinų bandymo stotis nuo 2011 m. liepos 1 d. pertvarkyta į įstaigą prie ministerijos, atlikti struktūriniai pertvarkymai Valstybinėje kiaulių veislininkystės stotyje.

Ministerijos valdymo tobulinimo darbo grupė išnagrinėjo uždarytų akcinių bendrovių „Sartų žirgynas“, „Nemuno žirgynas“ ir „Vilniaus“ žirgynas“ veiklos efektyvumą ir jų sujungimo perspektyvas, pateikė pasiūlymus dėl Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro veiklos tobulinimo ir dėl Lietuvos žemės ūkio bibliotekos tolesnės veiklos optimizavimo.

Tobulinant Ministerijos veiklą, 2011 m. pradėti kokybės vadybos sistemos (ISO 9001) diegimo darbai.

Baigtas Finansų valdymo ir apskaitos informacinės sistemos (FVAIS) diegimas ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose.

Siekiant užtikrinti, kad rengiami ūkio subjektų veiklos priežiūrą reglamentuojantys teisės aktų projektai būtų skelbiami, o atitinkami teisės aktai – priimami laikantis dviejų įsigaliojimo datų taisyklės, buvo imtasi šių organizacinių priemonių:

Žemės ūkio ministerijoje apie minėtas nuostatas buvo atskirai informuotas Teisės departamentas ir jo darbuotojams pavesta pagal kompetenciją atliekant ministerijoje parengtų teisės aktų projektų teisinį vertinimą ar patiems rengiant teisės aktų projektus, kurie reglamentuoja ūkio subjektų veiklos priežiūrą, užtikrinti, kad minėti projektai būtų skelbiami, o atitinkami teisės aktai – priimami laikantis dviejų įsigaliojimo datų taisyklės.

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos paskyrė atsakingą asmenį, kuris užtikrins minėtų nuostatų įgyvendinimą.

Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje įgyvendinant šias nuostatas priimtas tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 6 d. įsakymas Nr. B1-193 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2009 m. lapkričio 5 d. įsakymo Nr. B1-467 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“.

Valstybinėje augalininkystės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos priimti tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 15 d. įsakymas Nr. A1-172 „Dėl teisės aktų, reglamentuojančių ūkio subjektų priežiūrą ir įtvirtinančių atitinkamų sričių reikalavimus, sąrašo patvirtinimo“ ir 2011 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. A1-147 „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros“.

Žuvininkystės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos priimtas tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 9 d. įsakymas Nr. V1-59 „Dėl geresnio ūkio subjektų veiklos priežiūros reglamentavimo“.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011-05-13 pavedimu Nr. 1PAV-(1.8)-131 tarnybos struktūrinių padalinių, išskyrus teritorinių žemėtvarkos skyrių, vadovai įpareigoti užtikrinti, kad būtų įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. nutarimo Nr. 1408 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisėkūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ 2 punkto nuostatos. Šio pavedimo vykdymo kontrolę įpareigotas vykdyti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Teisės departamento Teisinio vertinimo skyrius.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Formuoti ir įgyvendinti racionalią žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros politiką			
R-01.003-01-01	Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programai skirtų lėšų panaudojimas, proc.	52	52	100
R-01.003-01-02	Pareiškėjų bei paramos gavėjų pasitenkinimas pateikiamos informacijos kokybe, proc.	65	75	+10 proc. punktų
R-01.003-01-03	Žemės ūkio ir kaimo plėtros dalyvių, teigiamai įvertinusių mokymo naudą, dalis, proc.	60	74	+14 proc. punktų
	1 tikslo uždavinys: Formuoti nacionalinės ir ES bendrosios žemės ūkio ir žuvininkystės politikos teisinę bazę, atstovauti Lietuvos žemės ūkio ir kaimo interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose			
	Priemonės:			
P-01.003-01-01-01	Priimtų teisės aktų skaičius, vnt.	1320	1159	87,8
P-01.003-01-01-02	Lietuvos pozicijos pristatymas ES institucijose vykstančiuose susitikimuose, Lietuvoje reziduojančių ES šalių narių ambasadų atstovams, vnt.	65	65	100
P-01.003-01-01-03	Pasirengimo pirmininkauti ES Taryboje 2013 m. veiksmų plano įgyvendinamų priemonių skaičius, vnt.	5	5	100
	2 tikslo uždavinys: Įgyvendinti pagal kompetenciją nacionalinės ir ES bendrosios žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros politikos nuostatas			
	Priemonės:			
P-01.003-01-02-01	Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos administruojamų paraiškų skaičius, vnt.	495906	583144	118
P-01.003-01-02-02	Paraiškų, kurių patikros buvo atliktos administruojant Bendrosios žemės ūkio politikos, nacionalinės paramos ir paramos žuvininkystės sektoriui priemones, dalis, proc.	6	7	+1 proc. punktas

P-01.003-01-02-03	Pareiškėjų, savarankiškai pateikusių paraiškas elektroniniu būdu, lyginamasis svoris proc.	1,5	1,1	-0,4 proc. punkto
P-01.003-01-02-04	Kontroliuotų veislinių gyvulių skaičius per metus, tūkst. vnt.	167	148	89
P-01.003-01-02-05	Atliktų veislininkystės paslaugų teikėjų, ūkininkų patikrinimų ir suteiktų konsultacijų skaičius, tūkst. vnt.	1200	1276	106
P-01.003-01-02-06	Pieno tyrimų, atliekamų valstybės reikmėms, skaičius, tūkst. vnt.	2600	2046	78,7
P-01.003-01-02-07	Atliktų žemės ir miškų ūkio technikos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo ir medienos apdorojimo įrangos bandymų skaičius, vnt.	80	119	149
P-01.003-01-02-08	Į mokymo procesą įdiegta naujų/patiksintų formaliojo ir neformaliojo tęstinio profesinio mokymo programų, vnt.	25	34	136
P-01.003-01-02-09	Dalyvių skaičius Žemės ūkio rūmų organizuotose renginiuose, vnt.	8800	9 429	107
	3 tikslo uždavinys: Užtikrinti tinkamą valstybės rezervo saugojimą			
	Priemonės:			
P-01.003-01-03-01	Sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas, proc.	100	100	100

Programos tikslas pasiektas.

Nepasiektų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys:

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-01.003-01-01-01 „Priimtų teisės aktų skaičius“ reikšmė pasiekta nepilnai. Planuojant teisės aktų skaičių buvo orientuojamasi į 2010 m. priimtų teisės aktų skaičių. Per 2011 m. priimta 161 teisės aktu mažiau, negu buvo planuota.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-01.003-01-02-03 pasiekta 0,4 proc. punkto mažesnė reikšmė. Nuo 2009 m. Paramos už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus paraiškos (toliau – paraiškos) renkamos Paraiškų priėmimo informacinės sistemos (toliau – PPIS) pagalba. Nuo 2010 m. paraiškų duomenys buvo renkami bei Nacionalinei mokėjimo agentūrai perduodami tik elektroniniu būdu (atsisakyta fizinių paraiškų). Paraiškų duomenis žemės ūkio veiklos subjektams padeda užpildyti seniūnijų/savivaldybių specialistai. 2010 m. PPIS buvo sudarytos galimybės žemės ūkio veiklos subjektams savarankiškai (be seniūnijos/savivaldybės specialisto pagalbos) užpildyti bei pateikti paraiškos duomenis.

2011 m. paraiškas pateikė 167 698 žemės ūkio veiklos subjektai, savarankiškai paraiškas pateikė 1 834 žemės ūkio veiklos subjektai, arba 1,1 proc. žemės ūkio veiklos subjektų, pateikusių paraiškas. Siekdamas populiarinti galimybę savarankiškai pateikti paraiškas, naudojantis PPIS, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (toliau – ŽŪIKVC) skelbė informaciją įmonės tinklalapyje, dalyvavo rajonų savivaldybių rengiamuose seminaruose, organizavo bei vykdė darbo su PPIS mokymus žemės ūkio veiklos subjektams. Tačiau pasiekti, kad paraiškas savarankiškai pateiktų suplanuotas pareiškėjų skaičius nepavyko. Daugelis žemės ūkio veiklos subjektų paraiškų duomenis pildė savarankiškai, tačiau norėdami įsitikinti, kad duomenys įvesti teisingai, patvirtinti paraišką prašydavo seniūnijos/savivaldybės specialistų. Tokį procentą lėmė dar ir tai, kad pareiškėjai, patys pildė ir pateikė paraiškas, turėjo siųsti registracijos dokumentus bei žemės valdymo teisę pagrindžiančias dokumentų kopijas į ŽŪIKVC, o pateikusiems paraiškas seniūnijoje, užtekdavo tik parodyti nuosavybės dokumentus seniūnijos darbuotojui, registracijos dokumentai ŽŪIKVC buvo teikiami centralizuotai. Dokumentų kopijų teikimas ŽŪIKVC žemės ūkio veiklos subjektams buvo papildoma administracinė našta, kuri ir turėjo įtakos mažesniai savarankiškai paraiškas pateikusių žemės ūkio veiklos subjektų procentui. ŽŪIKVC, siekdamas palengvinti administracinę našta žemės

ūkio veiklos subjektams, siūlo diegti elektroninį parašą, kuris supaprastintų bei pagreitintų paraiškos pateikimą.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-01.003-01-02-06 reikšmė pasiekta 78,7 proc. VI „Pieno tyrimai“ kas mėnesį nustatytu periodiškumu atlieka kiekvieno pieno gamintojo parduodamo pieno tyrimus. Atliktų tyrimų skaičius tiesiogiai priklauso nuo gamintojų skaičiaus. 2011 m. pieno gamintojų skaičius mažėjo, nes pieno ūkiai stambėjo, smulkieji pieno gamintojai pasitraukė iš prekinės gamybos. Tyrimų skaičių įtakoja ir žaliavinio pieno tiekimo netolygumas, nes kai kurie pieno gamintojai keičia supirkėjus, tam tikrą laiką neparduoda pieno ir pan. Ministerija siekia, kad pieno tyrimų, atliekamų valstybės reikmėms, skaičius mažėtų ir būtų taupomos valstybės biudžeto lėšos pieno tyrimų atlikimui.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	137.148,4	134.485,8	98,1
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	137.148,4	134.485,8	98,1
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	16.378,3	16.030,1	97,9
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Dalis programos asignavimų nepanaudota dėl šių priežasčių:

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės piniginių išteklių naudojimo rekomendacijas, taip pat įvertinus susiklosčiusią ekonominę finansinę padėtį, sutaupyta 646,2 tūkst. Lt lėšų, skirtų Žemės ūkio ministerijos funkcijoms vykdyti bei diplomatinių atstovų veiklai užtikrinti. Vykdamas valstybės rezervo atsargų atnaujinimo procedūrą buvo laikinas atsargų sumažėjimas, todėl sumažėjo lėšų poreikis saugojimo išlaidoms (sutaupyta 369 tūkst. Lt), taip pat sutaupyta 905 tūkst. Lt, skirtų valstybės rezervo materialiniams ištekliams atnaujinti. 2011 m. atnaujinant valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, pajamų įmokų už parduotus senuosius išteklius gauta daugiau nei buvo suplanuota, o atnaujinimui reikalingi materialiniai ištekliai įsigyti pigiau, negu buvo parduoti.

Nepanaudoti 50,9 tūkst. Lt pieno tyrimams atlikti. Gamintojų skaičiui mažėjant (ypač žiemos mėnesiais) buvo atlikta mažiau pieno tyrimų negu suplanuota.

Biudžetinės įstaigos sutaupė 315,2 tūkst. Lt – dėl darbuotojų kaitos ir laikino nedarbingumo sutaupytos lėšos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, taip pat sutaupytos išlaidos komandiruotėms, viešųjų pirkimų būdu įsigytos pigesnės prekės ir kt.

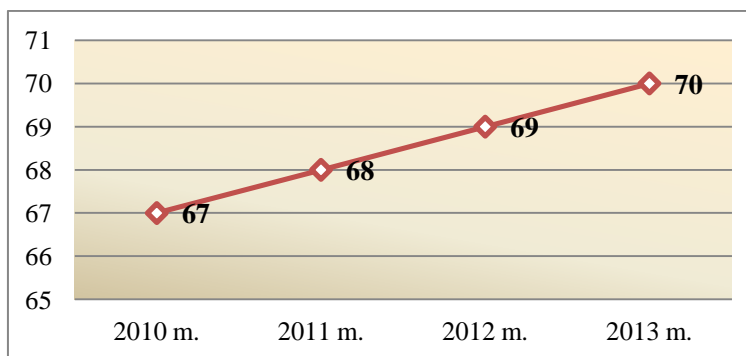
Nesurinktos 232,6 tūkst. Lt pajamų įmokos.

2-asis strateginis tikslas (kodas 02). Sudaryti palankias sąlygas žuvininkystės sektoriaus konkurencingumui ir plėtrai, žuvų išteklių išsaugojimui ir racionaliam jų panaudojimui.

2-ojo strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas efekto kriterijumi:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2010 m.	2011 m. planas	2011 m. faktinė reikšmė	2012 m. planas	2013 m. planas
E-02-01	Pagamintų žuvininkystės produktų kiekis vienam šalies gyventojui, kg	67	68	68	69	70

Pagamintų žuvininkystės produktų kiekis vienam šalies gyventojui, kg

Šaltinis: 2010–2011 m. Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir Statistikos departamento duomenys, 2012–2013 m. planas

Planuota, kad 2011 m. vienam šalies gyventojui bus pagaminta 68 kg žuvininkystės produktų, planuotoji kriterijaus reikšmė pasiekta.

Antrajam strateginiam tikslui įgyvendinti skirtos 2 programos:

- 1. Žuvininkystės plėtra ir konkurencingumas;**
- 2. Žvejybos kontrolė ir žuvų išteklių išsaugojimas.**

Antrajam strateginiam tikslui pasiekti skirtų programų įgyvendinimo rezultatai:

1. Žuvininkystės plėtra ir konkurencingumas (programos kodas 02 001)

Programa įgyvendinama Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų nacionalinio strateginio plano ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos nuostatos. Programa yra tęstinė.

Programos tikslas: Plėtoti žuvininkystės sektorių ir didinti jo konkurencingumą.

Įsisavinama Europos žuvininkystės fondo parama skiriama išlaikyti žvejybos, kaip verslo šakos, pelningumą. Tuo tikslu įgyvendinamos ilgalaikės priemonės: žvejybos pajėgumų tolimuosiuose vandenyse, Baltijos jūros priekrantėje ir Kuršių mariose mažinimas, laivų, žuvininkystės įmonių modernizavimas, kokybiškos ir didesnės pridėtinės vertės žuvų produkcijos gamyba, naujų rinkų paieška, ekologinės žuvininkystės produkcijos gamyba, žuvininkystės regionų plėtra.

Akvakultūros ūkiuose didelis dėmesys skiriamas investavimui į modernią įrangą, tvenkinių hidrotechninių įrenginių modernizavimą, žuvų ligų kontrolės ir likvidavimo priemones, naujų žuvų rūšių auginimą, ekologiškos, dietinės produkcijos išauginimą.

Žuvų perdirbimo pramonė yra labai svarbi maisto pramonės šaka, kuri pastaraisiais metais sparčiai modernizuojama, įrengiamos naujos žuvų perdirbimo įmonės. Be to, žuvų perdirbimo įmonių susikonsolidavimas kaimo vietovėse sudaro prielaidas kurti ir užtikrinti alternatyvias žemės ūkiui darbo vietas. Sudarytos palankios sąlygos plėtoti žuvininkystės produktų rinkodarą bei stiprinti prekybos žuvininkystės produktais sistemą.

Sudarant palankias sąlygas žvejybos laivų aptarnavimui, gerinama prieplaukų infrastruktūra, statomi ir įrengiami žuvų iškrovimo, atšaldymo, laikymo įrenginiai, gerinamos žuvų iškrovimo vietų higienos ir sanitarijos sąlygos.

Didelis dėmesys skiriamas darbo sąlygų žuvininkystės sektoriuje gerinimui, investicijoms į žmogiškuosius išteklius, užimtos žvejyboje darbo jėgos perėjimui į kitą, ne žuvininkystės, ekonominę veiklą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programos priemones:

426. Remsime modernų ūkininkavimą, ekologinę žemdirbystę, skatinsime kaimo verslų įvairovę. Sieksime, kad vidaus rinka būtų aprūpinama geros kokybės, sveikais maisto produktais, plėtosime ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, mažinančią žemės ūkio neigiamą poveikį aplinkai ir stabdančią dirvožemio eroziją

2011 metais buvo atliktas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos (toliau – Veiksmų programa) tarpinis vertinimas, kuriame apibūdinamos ir siūlomos žvejybos pastangų sureguliuavimo priemonės. Kadangi šiuo metu toliau mažinti žvejybos laivyno pajėgumus nėra pagrindo, todėl pagal pirmosios prioritetinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonę „Laiivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ kvietimai teikti paramos paraiškas nebuvo vykdomi.

Paramos paraiškos buvo renkamos pagal Veiksmų programos pirmosios prioritetinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonę „Žvejybos laivų modernizavimas“, tačiau nebuvo gauta nei viena paramos paraiška. Manoma, kad potencialiems pareiškėjams yra sudėtinga pasinaudoti šia priemone dėl griežtų ES reikalavimų žvejybos laivų modernizavimui. Problema yra ta, kad paramos intensyvumas yra mažas – 40 proc., keičiant seną variklį nauju, būtina sumažinti jo galingumą 20 proc., o traleriams, kurių bendras ilgis yra didesnis kaip 24 metrai turi būti keičiamas žvejybos būdas į mažiau kuro naudojančią.

2011 metais pagal Veiksmų programos antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritį „Vidaus vandenių žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ kvietimas teikti paramos paraiškas Kuršių mariose vyko vieną kartą ir parama buvo skirta vienai žvejybos įmonei. Atsižvelgiant į tai, kad pagal veiklos sritį „Vidaus vandenių žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ 2008–2009 m. iš žvejybos verslo pasitraukė dauguma žvejybos įmonių (Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis 2008 m. Kuršių mariose žvejojo 71 žvejybos įmonė, žvejybos laivų pajėgumai – 700 GT, o laivų skaičius – 243 vienetai. Iš žvejybos verslo Kuršių mariose pasitraukė 18 žvejybos įmonių, perorientuoti 76 žvejybos laivai ir žvejybos pajėgumai buvo sumažinti 294,7 GT, t. y. 42 proc.), didelio pareiškėjų skaičiaus pagal šią veiklos sritį nebelaukiama.

Kaip ir kiekvienais metais didelio susidomėjo sulaukė antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritis „Investicijos į akvakultūros įmones“. 2011 metais buvo gauta 15 paramos paraiškų, tačiau visų pareiškėjų prašymų gauti finansavimą projektams įgyvendinti nebuvo galima patenkinti dėl paramos lėšų trūkumo. Kvietimui buvo skirta 7 mln. Lt, o bendra užregistruotose paramos paraiškose nurodyta prašoma paramos suma beveik 25 mln. Lt.

Siekiant geriau panaudoti EŽF lėšas 2011 m. buvo perskirstytas ir patvirtintas Veiksmų programos biudžetas 2007–2013 m. tarp prioritetinių krypčių. Atsižvelgus į tai, kad pradėjus įgyvendinti Veiksmų programą I prioritetinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonių įgyvendinimui skirtų lėšų poreikis yra mažesnis, nei buvo manoma, dalį šios krypties lėšų buvo pasiūlyta skirti II prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ ir III prioritetinės krypties „Bendro intereso priemonės“ priemonių ir jų veiklos sričių įgyvendinimui.

2011 m. paramos paraiškos buvo renkamos pagal supaprastintą tvarką. Per šiuos metus buvo gauta 17 paramos paraiškų, iš jų patvirtinta 15 paramos paraiškų, projektų įgyvendinimui skirta beveik 2,4 mln. Lt. Didžiausia 1 projektui įgyvendinti skirta suma iki 174 tūkst. Lt.

Nepadaryta pažangos įgyvendinant II prioritetinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritis „Žvejybos laivų modernizavimas“ ir „Investicijos į vidaus vandenių žvejybos infrastruktūrą“. Pagal veiklos sritį „Žvejybos laivų modernizavimas“ pareiškėjai paraiškas buvo kviečiami teikti pagal supaprastintą tvarką, tačiau nei viena paramos paraiška nebuvo pateikta. Viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl neįgyvendinama veiklos sritis „Žvejybos laivų

modernizavimas“, yra ta, kad potencialūs pareiškėjai nemato tolimesnių perspektyvų vykdyti žvejybos verslą. Ši situacija susidarė dėl žvejybos draudimų, kurie atsirado įsteigus Kuršių marių biosferos poligoną ir kt. Aplinkos ministerijos draudimų vykdant aplinkosaugos priemones. Taip pat dėl Klaipėdos uosto plėtros darbų mažėja žvejybos plotai ir sūreja Kuršių marių vanduo, veikiantis žvejybos išteklių rūšinę ir kiekinę sudėtį. Kita problema, kurią yra iškėlę žvejai verslininkai, žvejojantys vidaus vandenyse, kad įmonių finansinės galimybės yra labai ribotos ir jų netenkina nustatytas paramos intensyvumas iki 60 proc.

Pagal veiklos sritį „Investicijos į vidaus vandenų žvejybos infrastruktūrą“ kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2011 m. gruodžio mėnesį ir persikėlė į 2012 m. Administravimo metu paaiškėjo, kad šios veiklos srities įgyvendinimas gali būti komplikuoatas, jei nebus imtasi atitinkamų priemonių. Dauguma krantinių ir priplaukų, kuriomis naudojasi žvejai žuviai iškrauti, yra apleistos, labai blogos būklės, laivų įplaukimo kanalai nuolat užnešami smėliu ir jas būtina tvarkyti. Tačiau krantinių, priplaukų statybos finansavimas šiuo metu EŽF lėšomis neleidžiamas. Diskusijų su potencialiais pareiškėjais metu buvo pasakyta, kad iš kitų Europos Sąjungos paramos fondų jie taip pat negauna finansavimo.

Pagal veiklos sritį „Investicijos į vidaus vandenų žvejybos infrastruktūrą“ numatyta finansuoti investicijas į infrastruktūrą, kuri skirta žuvims atšaldyti, rūšiuoti ir laikyti, pirminiam žuvų pardavimui, žvejybos laivams remontuoti ir pan., tačiau, kol nesutvarkytos krantinės, priplaukos, tokios investicijos yra nepatrauklios ir netikslingos, nes neturėdami priplaukų žvejai neturi tinkamų sąlygų priplaukti ir išsikrauti žuvis. Veiksmų programoje yra numatyta, kad krantinių statybos išlaidos bus finansuojamos iš Europos Regioninės plėtros fondo, o EŽF lėšomis bus finansuojamos tik investicijos į vidaus vandenų žvejybos infrastruktūrą. Toks sprendimas buvo priimtas rengiant Veiksmų programą, atsižvelgus į lėšų krantinių statybai poreikį, kuris yra gana didelis, taip pat ir į tai, kad krantinės gali būti naudojamos ne vien tik žvejybos laivams ar žvejybos tikslams, bet ir pramoginiams laivams švartuoti ir kt. Kadangi didžioji dalis krantinių, priplaukų priklauso valstybei ar vietinėms savivaldybėms, o žvejybos įmonės neturi pakankamai lėšų didelėms investicijoms, įgyvendinant šią veiklos sritį svarbiausia yra sudaryti tinkamas sąlygas šiai veiklos sričiai įgyvendinti. Šioms problemoms spręsti buvo keičiami teisės aktai.

Siekiant įgyvendinti Europinių ungurių *Anguilla anguilla* L. išteklių valdymo Lietuvoje planą, patvirtintą Europos Komisijos 2009 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. K(2009)10244, taip pat atkurti, apsaugoti europinių ungurių išteklius Lietuvoje ir vykdyti jų mokslinę stebėseną ir tyrimus, buvo parengtos Veiksmų programos trečiosios prioritetinės krypties „Bendro intereso priemonės“ priemonės „Vandens faunos ir floros apsaugai ir plėtojimui skirtos priemonės“ veiklos srities „Parama europinių ungurių išteklių valdymo planui Lietuvoje įgyvendinti“ įgyvendinimo taisyklės ir skirta 4,1 mln. Lt EŽF paramos suma, paskelbus tiesioginį paramos skyrimą Žuvininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, kaip kompetentingai valstybinei institucijai, vykdančiai valstybinių vandens telkinių priežiūrą ir išuvinimą.

Įgyvendinant Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimą Nr. 1098 „Dėl Nemuno upių baseinų rajono valdymo plano ir priemonių vandensaugos tikslams Nemuno upių baseinų rajone pasiekti programos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 90-4756), Vyriausybės 2010 m. lapkričio 17 d. nutarimą Nr. 1617 „Dėl Ventos upių baseino rajono valdymo plano ir priemonių vandensaugos tikslams Ventos upių baseino rajone pasiekti programos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 136-6939), Vyriausybės 2010 m. lapkričio 17 d. nutarimą Nr. 1618 „Dėl Lielupės upių baseino rajono valdymo plano ir priemonių vandensaugos tikslams Lielupės upių baseino rajone pasiekti programos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 136-6940), ir atsižvelgiant į žemės ūkio ministro 2007 m. rugsėjo 25 d. įsakymą Nr. 3D-427 „Dėl Užtvankų, prie kurių reikia pastatyti įrenginius žuvų migracijai, sąrašo ir Buvusių užtvankų liekanų, kuriose reikia pašalinti kliūtis, trukdančias žuvų migracijai, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 102-4180), buvo pakeistos Veiksmų programos trečiosios prioritetinės krypties „Bendro intereso priemonės“ priemonės „Vandens faunos ir floros apsaugai ir plėtojimui skirtos priemonės“ įgyvendinimo taisyklės ir numatyta skirti 5 mln. Lt EŽF paramą, paskelbus tiesioginį paramos skyrimą Žuvininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, kaip kompetentingai valstybinei institucijai vykdančiai valstybinių vandens telkinių priežiūrą ir išuvinimą.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Plėtoti žuvininkystės sektorių ir didinti jo konkurencingumą			
R-02.001-01-01	Žvejybos kvotų panaudojimas, proc.	80	93	+13 proc. punktų
R-02.001-01-02	Pagamintų akvakultūros produktų kiekio pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	0	2	
R-02.001-01-03	Perdirbimo įmonėse pagamintų žuvininkystės produktų kiekio pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	5	2	-3 proc. punktai
R-02.001-01-04	Žuvininkystės produktų užsienio prekybos balanso pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	1	17	+ 16 proc. punktų
	1 tikslo uždavinys: Optimizuoti jūros žvejybos laivyno pritaikymo priemones			
	Priemonės:			
P-02.001-01-01-01	Žvejybos veiklą nutraukusių žvejybos įmonių skaičius, vnt.	-	-	-
P-02.001-01-01-02	Modernizuotų žvejybos laivų dalis, proc. bendrų Lietuvos žvejybos pajėgumų (GT)	-	-	-
	2 tikslo uždavinys: Skatinti akvakultūrą, įmonių, žvejojančių vidaus vandenyse, ekonominių gyvybingumą, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimą ir rinkodarą			
	Priemonės:			
P-02.001-01-02-01	Išplėstų įrengtų ar modernizuotų akvakultūros įmonių skaičius, vnt.	18	14	77,8
P-02.001-01-02-02	Akvakultūros įmonėse sukurtos naujos darbo vietos, vnt.	17	11	64,7
P-02.001-01-02-03	Įmonių perorientavusių žvejybos laivus į kitą veiklą skaičius, vnt.	4	1	25
P-02.001-01-02-04	Išplėstų įrengtų ar modernizuotų žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių skaičius, vnt.	2	5	250
P-02.001-01-02-05	Žuvininkystės produktų perdirbimo įmonėse sukurtos naujos darbo vietos, vnt.	56	27	48,2
	3 tikslo uždavinys: Įgyvendinti bendrojo intereso produktus			
	Priemonės:			
P-02.001-01-03-01	Įgyvendintų Bendrojo intereso projektų skaičius, vnt.	2	9	450
	4 tikslo uždavinys: Skatinti vietos veiklos iniciatyvą žuvininkystės sektoriaus bendruomenėse			
	Priemonės:			
P-02.001-01-04-01	Projektų, įgyvendintų pagal žuvininkystės regiono plėtros strategijas, skaičius, vnt.	-	-	-
	5 tikslo uždavinys: Užtikrinti techninę paramą programos įgyvendinimui			
	Priemonės:			

P-02.001-01-05-01	Informacijos sklaidos priemonių televizijos, radijo laidose, internetinėse svetainėse skaičius, vnt.	30	10	33,3
-------------------	--	----	----	------

Programos tikslas pasiektas.

Nepasiektų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys:

Programos tikslui įgyvendinti skirto rezultato kriterijaus R-02.001-01-03 planuota reikšmė nepasiekta dėl rinkos pokyčių – sumažėjusių tam tikrų rūšių žuvų išteklių, dėl ko buvo importuota mažiau žaliavos žuvų perdirbimo pramonei ir paklausos svyravimų. Tačiau nukrypimas nuo suplanuoto rodiklio nėra didelis, nes 2011 m. Lietuvos žuvų perdirbimo įmonėse buvo pagaminta tik 2 proc. mažiau produkcijos negu 2010 m.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-02.001-01-01-02 – modernizuotų žvejybos laivų dalis, proc. bendrų Lietuvos žvejybos pajėgumų (GT) reikšmė 2011 m. nebuvo planuota. Jo įgyvendinimas yra sudėtingas, nebuvo modernizuotas nei vienas žvejybos laivas, nors priemonės „Žvejybos laivų modernizavimas“ aktualumas yra išlikęs. Esamų žvejybos laivų amžius 23–28 metai, jų konstrukcija nepritaikyta žvejų darbo ir gyvenimo laive sąlygoms gerinti (per mažas triumas žuvų rūšiavimo ir apdirbimo linijoms įrengti, per mažas atstumas tarp gyvenamųjų patalpų ir variklių skyrių įgulos gyvenimo sąlygoms gerinti), varikliai yra neekonomiški, sunaudoja daugiau kuro, technologiškai pasenę bei santykinai mažo galingumo. Žvejybos laive variklį pakeitus į 20 proc. mažesnio galingumo, kaip tai nustatyta Reglamente 1198/2006, gali būti nesaugu didesnio bangavimo metu dėl santykinai mažo variklio galios ir bendrosios talpos santykio. Taip pat šalies žvejybos laivynas labiausiai orientuotas į žvejybą tralais, kurios efektyvumui didžiausią įtaką turi variklio galia. Kadangi žvejybos laivų bendrasis tonazas ir variklių galia negali būti didinami, vienas iš siūlomų problemos sprendimų būdų būtų įmonei pakeisti kelis žvejybos laivus ir vietoj jų įsigyti vieną galingesnę ir efektyvesnę. Tačiau skiriamų žvejybos kvotų dydis šiuo metu priklauso nuo turimų žvejybos laivų skaičiaus ir pastarųjų mažinimas galėtų turėti įtakos skiriamos kvotos dydžiui, kita problema ta, kad žvejybos įmonių ekonominės investavimo galimybės yra gana ribotos ir be paramos įsigyti naujų laivų žvejybos įmonėms yra sudėtinga.

Uždavinio vertinimo kriterijų P-02.001-01-02-01–P-02.001-01-02-05 pagrindinė neįvykdymo priežastis ta, kad buvo gauta mažiau paramos paraiškų nei planuota. Kita priežastis, turėjusi įtakos planui įgyvendinti, kad dalies projektų įgyvendinimas paramos gavėjų prašymu buvo nukeltas į kitus metus. Pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos II prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonę „Akvakultūra“ bei priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ buvo įgyvendinami mažos apimties projektai iki 174 tūkst. Lt ir tai turėjo įtakos vertinimų kriterijų P-02.001-01-02-02 ir P-02.001-01-02-05 įgyvendinimui.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-02.001-01-05-01 reikšmė buvo nepilnai pasiekta, nes užtruko viešojo pirkimo dėl informavimo paslaugų teikimo televizijoje ir radijuje procedūros, todėl nebuvo galima laiku pradėti numatytą 2011 m. viešinimo priemonių planą. Informacija apie EŽF teikiamą paramą buvo skelbiama ir nuolat atnaujinama straipsniais per visus 2011 metus.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	37.082	23.339,1	62,9
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	37.082	23.339,1	62,9
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	14.124	5.923,8	41,9
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	22.958	17.415,3	75,9

1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Pagrindinės ES ir bendrojo finansavimo lėšų, skiriamų programai, nepanaudojimo priežastys:

1. Nebuvo gauta pakankamai paramos paraiškų arba paramos paraiškos atmetos kaip netinkamos gauti paramą;
2. Dalis pareiškėjų išsiregistravo ir atsiėmė savo pateiktas paraiškas paramai gauti;
3. Paramos gavėjai keitė mokėjimo prašymų pateikimo terminus ir/arba sumas;
4. Pagal priemonę „Techninė parama“ nepanaudotų lėšų likutis susidarė, nes užsitęsė dalies planuotų įsigyti prekių ir paslaugų pirkimo procedūros, dalis planuotų įsigyti paslaugų ir prekių nebuvo įsigyta, jų įsigijimą atidedant 2012 m.

2. Žvejybos kontrolė ir žuvų išteklių išsaugojimas (programos kodas 02 002)

Programa įgyvendinama Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos. Programą įgyvendina Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

Programa yra tęstinė.

Programos tikslas: Išsaugoti ir racionaliai naudoti žuvų ir vėžių išteklius.

Programos lėšomis diegiamos žuvininkystės stebėsenos ir kontrolės technologijos, stiprinami Lietuvos žuvininkystės kontrolės pareigūnų administraciniai gebėjimai, kad užtikrinti ES bendrosios žuvininkystės politikos srities veiklos kontrolę, inspektavimą ir vykdymą. Šie veiksmai tiesiogiai prisideda prie tausojančio žuvininkystės išteklių naudojimo ir išsaugojimo bei žvejybos sektoriaus ekonominio gyvybingumo užtikrinimo.

Lietuva rengia ir teikia Europos Komisijai žuvininkystės duomenų rinkimo nacionalinės programos ataskaitas, t. y. renkami ir apdorojami duomenys apie žuvų išteklių biologiją, žvejybos laivyną, jo veiklą, ekonominę ir socialinę žuvininkystės sektoriaus padėtį.

Vykdamas programos priemones į valstybinius vandens telkinius, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, bus išleidžiama daugiau nei 90 proc. visų dirbtinai užaugintų ir įveisimui skirtų žuvų. Baigiama suformuoti laišų reproduktorių motininė banda, dėl sėkmingų žuvinivais darbų ir apsaugos nuo brakonieravimo sėkmingai atstatomi šlakų ištekuliai, šlakis išbrauktas iš Raudonosios knygos ir priskirtas saugomų ir globojamų žuvų kategorijai. Įvertinus žmonių poveikį valstybiniams vandens telkiniams, Lietuvoje žūklės reikmenimis prekiaujančių įmonių skaičių ir jų gaunamą pelną, televizijos laidų žūklės tematika skaičių, kasmet didėjančius žvejų laimikius galima spręsti, kad žuvų išteklių atkūrimo, išsaugojimo ir gausinimo darbai vykdomi sėkmingai.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Išsaugoti ir racionaliai naudoti žuvų ir vėžių išteklius			
R-02.002-01-01	Žvejybos laivų, kuriuose įdiegta ir aptarnaujama elektroninių žvejybos žurnalų sistema, skaičius vnt.	45	45	100
R-02.002-01-02	Paaugintų žuvų ir vėžių jauniklių įveisimo valstybiniuose vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, apimčių padidėjimas, proc. (lyginant su 2005 m.)	55	55	100
	1 tikslo uždavinys: Užtikrinti Lietuvos žvejybos kontrolės sistemos efektyvumą, rinkti žuvininkystės sektoriui įvertinti būtinus duomenis			

	Priemonės:			
P-02.002-01-01-01	Žvejybos kontrolės programos mokymuose dalyvavę Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistai, vnt.	6	0	0
P-02.002-01-01-02	Žuvininkystės įmonių, iš kurių surinkti ekonominiai duomenys, dalis, proc.	70	77	+7 proc. punktai
P-02.002-01-01-03	Paimtų biologinei analizei atlikti mėginių skaičius, vnt.	20	27	135
	2 tikslo uždavinys: Atkurti ir gausinti žuvų ir vėžių išteklius, plėtoti žuvų veislininkystę			
	Priemonės:			
P-02.002-01-02-01	Išleidžiamų į valstybinius vandens telkinius, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, žuvų ir vėžių skaičius, mln. vnt.	65* 28 (patikslinta)	29	104
P-02.002-01-02-02	Išleidžiamų į upes lašišaičių skaičius, tūkst. vnt.	120	130	108
P-02.002-01-02-03	Išleidžiamų į upes šlakiukų skaičius, tūkst. vnt.	200	270	135
P-02.002-01-02-04	Sertifikuotas tvenkinių plotas (ha) ekologiškų žuvininkystės produktų tvenkiniuose gamybai, bioįvairovės apsaugos žuvininkystės tvenkiniuose gerinimui	5100	5206	102

Programos tikslas pasiektas.

Nepasiektų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys:

Uždavinio vertinimo kriterijus P-02.002-01-01-01 „Žvejybos kontrolės programos mokymuose dalyvavę Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistai, vnt.“ nepasiektas, nes ES šiai priemonei neskyrė lėšų.

*) uždavinio vertinimo kriterijaus P-02.002-01-02-01 reikšmė po 2011–2013 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo buvo patikslinta žemės ūkio ministro 2011 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-290 „Dėl žuvų ir vėžių įveisimo į valstybinius vandens telkinius, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą 2011 m. plano patvirtinimo“, kuris suderintas su Aplinkos ministerija ir mokslininkais. Minėtu įsakymu patvirtintas išleidžiamų į valstybinius vandens telkinius, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, žuvų ir vėžių skaičius – 28 mln. vnt. Patikslinta kriterijaus reikšmė pasiekta 104 proc.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	13.533,5	11.202,6	83,0
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	13.533,5	11.202,6	83,0
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	1.402	335,4	23,9
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	1.601	601,8	37,6
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	505,5	333,7	66,0
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Dalis programai patvirtintų asignavimų nebuvo panaudota dėl šių priežasčių:

1. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas (mokymo ir mainų programa) bei informatyvumo apie Bendrąsias žuvininkystės politikos taisykles didinimo iniciatyvos nebuvo finansuojamos ES lėšomis, nes Europos Komisija neįtraukė šių išlaidų į prioritetinių sričių finansavimo sąrašą, todėl lėšos šiam tikslui nebuvo panaudotos.

2. Dalis lėšų nebuvo panaudota dėl susidariusios ekonomijos taupiai ir racionaliai naudojant lėšas, arba, suderinus su Europos Komisija, perkeliant tam tikrų prekių ir paslaugų pirkimą į 2012 m.

3. Metų pradžioje buvo numatytas naujas Lietuvos žuvininkystės duomenų rinkimo programos vykdytojas, tačiau dėl užtrukusių teisės aktų pakeitimų, siekiant paskirti naują vykdytoją, lėšos nebuvo panaudotos.

3-asis strateginis tikslas (kodas 03). Užtikrinti racionalų žemės naudojimą ir efektyvų žemės santykių reguliavimą bei geodezijos, kartografijos, nekilnojamojo turto kadastro ir erdvinės informacijos infrastruktūros plėtrą.

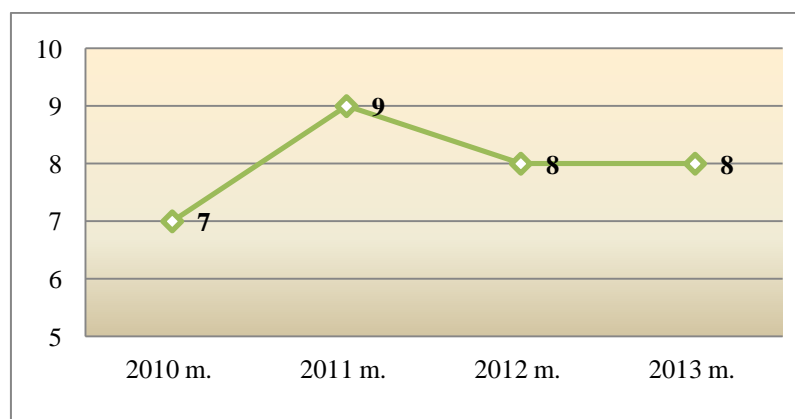
Strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas šiais efekto kriterijais:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2010 m.	2011 m. planas	2011 m. faktinė reikšmė	2012 m. planas	2013 m. planas
E-03-01	Erdvinės informacijos infrastruktūros priemonių naudotojų skaičiaus pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	15	15	75	15	15
E-03-02	Per metus suformuoto ir pertvarkyto žemės ploto dalis, proc.	7	7	9	8	8

Šaltinis: Vertinimo kriterijaus E-03-01 – 2010–2011 m. institucijos (Lietuvos erdvinės informacijos portalo statistiniai duomenys), 2012–2013 m. planas.

Vertinimo kriterijaus E-03-02 – 2010–2011 m. VĮ registrų centro duomenys, 2012–2013 m. planas.

Per metus suformuoto ir pertvarkyto žemės ploto dalis, proc.

Strateginiam tikslui įgyvendinti numatyti efekto kriterijai 2011 metais buvo pasiekti.

Šį strateginį tikslą įgyvendina Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba).

Strateginiam tikslui pasiekti buvo vykdomos 2 programos:

- 1. Žemės tvarkymas ir administravimas bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymas;**
- 2. Žemės reformos vykdymas.**

Nacionalinės žemės tarnybos vykdomų programų tikslai atitinka Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatas, taip pat Žemės ūkio ministerijos 2011 ir vėlesnių metų prioritetus ir svarbiausius darbus, formuojant valstybės ateities ekonomikos sandarą žemės ūkio srityje – toliau vystant žemės tvarkymo ir administravimo sistemą, orientuotą į racionaliai tvarkomų žemės ūkio valdų kūrimą, žemės rinkos plėtrą.

Trečiajam strateginiam tikslui pasiekti skirtų programų įgyvendinimo rezultatai:

1. Žemės tvarkymas ir administravimas bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymas (programos kodas 03 001)

Programos tikslas: Įgyvendinti valstybės politiką žemės reformos, žemėtvarkos, žemės naudojimo, geodezijos ir kartografijos srityse bei geografinės informacijos infrastruktūros plėtros srityje.

Programa yra tęstinė. Vykdam šią programą šalyje organizuojami žemės reformos, žemėtvarkos, geodezijos ir kartografijos darbai, vykdoma jų priežiūra, tęsiami piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo baigiamieji darbai, vykdomas valstybinės žemės privatizavimas, organizuojama ir vykdoma žemės naudojimo valstybinė kontrolė, koordinuojamas žemės konsolidacijos, žemės paėmimo visuomenės poreikiams, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo, kaimo plėtros žemėtvarkos projektų rengimas, valstybinės žemės perdavimas naudotis patikėjimo teise savivaldybėms, piliečiams mokama piniginė kompensacija už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius vystoma, stiprinama Nacionalinės žemės tarnybos techninė bazė.

Šios programos lėšomis taip pat atnaujinami ir palaikomi šalies georeferencinio pagrindo kadastro duomenys, rengiama ir atnaujinama valstybinė geodezinė ir kartografinė medžiaga, kuriamos žemių melioracinės būklės ir apleistų žemių duomenų bazės, vystoma ir palaikoma Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūra bei vykdoma žemės informacinės sistemos plėtra ir atliekamas jos palaikymas. Visuomenė informuojama apie šalyje vykdomą žemės reformą, valstybinį žemės tvarkymą, esamus žemės išteklius, jų potencines galimybes ir panaudojimo tinkamumą. Programos įgyvendinimas padeda veiksmingiau organizuoti ir tobulinti valstybinės geodezinės ir kartografinės medžiagos suderintą naudojimą bendroje infrastruktūroje, sudarys palankias sąlygas užtikrinti krašto apsaugą, teritorijų planavimą ir valdymą, žemės reformą, telekomunikacijų ir transporto darbą, oro ir jūrų navigaciją, sparčiau integruotis į Europos informacinės struktūras.

Iki 2012 metų sausio 1 d. šalies kaimo vietovėse piliečių nuosavybės teisės į žemę, mišką ir vandens telkinius atkurtos į 3,96 mln. ha žemės, t. y. 98,46 proc. prašymuose nurodyto ploto. Žemės gražinimo darbai, išskyrus atskiras priemiesčių teritorijas, iš esmės baigti net 25 rajonų savivaldybėse – Joniškio, Šakių, Vilkaviškio, Pasvalio, Kelmės, Pakruojo, Šilalės, Telšių, Raseinių, Jurbarko rajonų savivaldybėse bei Marijampolės, Kazlų Rūdos ir Kalvarijos savivaldybėse, taip pat Kėdainių, Skuodo, Panevėžio, Ukmergės, Kupiškio ir Plungės rajonų savivaldybėse ir Rietavo savivaldybėje, kadangi šiose teritorijose nuosavybės teisių į žemę atkurta daugiausia, t. y. daugiau kaip 99 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Imtasi neatidėliotinų priemonių spartinant piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo Vilniaus rajone procesą.

Nacionalinėje žemės tarnyboje 2011 m. liepos 5 d. įsteigtas Veiklos koordinavimo skyrius, kuris koordinuoja visų 48 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių žemėtvarkos skyrių veiklą šiems skyriams priskirtose rajonų (miestų) savivaldybių teritorijose vykdam žemės tvarkymo ir administravimo funkcijas.

Siekiant gerinti žemės tvarkymo procesą, žemės ūkio ministro 2011 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-928 patvirtinta Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodika, kurioje supaprastintos žemėtvarkos projektų rengimo procedūros.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2011 m. lapkričio 12 d. nutarimu pakeitus Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatus, kuriuose supaprastintos žemės sklypų planų derinimo Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniuose žemėtvarkos skyriuose procedūros, Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2012 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-2 patvirtino Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos tikrinimo taisyklės, kuriose reglamentuojamos visų žemės sklypų kadastro duomenų bylų tikrinimo Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniuose žemėtvarkos skyriuose procedūros.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Įgyvendinti valstybės politiką žemės reformos, žemėtvarkos, žemės naudojimo, geodezijos ir kartografijos srityse bei geografinės informacijos infrastruktūros plėtros srityje			
R-03.002-01-01	Geodezinės ir kartografinės medžiagos ir erdvinių duomenų rinkinių, prieinamų naudotojams per Lietuvos erdvinės informacijos portalą, informacijos kiekis, proc.	20	20	100
	1 tikslo uždavinys: Vykdyti valstybinės žemės patikėtinio funkcijas, sudaryti palankias sąlygas racionaliam žemės naudojimui, geodezijos, kartografijos ir nekilnojamojo turto kadastro veiklai			
	Priemonės:			
P-03.002-01-01-01	Priimti sprendimai atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius bei parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn bei išnuomoti valstybinę žemę, proc.	89	89	100
P-03.002-01-01-02	Išmokėta pinigine kompensacija už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius, tūkst. Lt	1435	1395	97,2
	2 tikslo uždavinys: Vystyti Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūrą bei rengti valstybinę geodezinę ir kartografinę medžiagą			
	Priemonės:			
P-03.002-01-02-01	Atnaujintų ir palaikomų valstybinės geodezinės ir kartografinės medžiagos ir erdvinių duomenų rinkinių kiekis	3	3	100
P-03.002-01-02-02	Atnaujintų ir integruotų į Žemės informacinę sistemą erdvinių duomenų rinkinių kiekis	5	5	100

Programos tikslas pasiektas.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-03.002-01-01-02 reikšmė nepasiekta dėl to, kad asmenys, paveldėję pinigines kompensacijas, nepateikė paveldėjimo dokumentų, todėl liko neišmokėta 39,9 tūkst. Lt kompensacijų už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	55.132,5	54.656,9	99,2
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	55.132,5	54.656,9	99,2
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			

1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	42,5	0	0
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Dalis programai patvirtintų asignavimų nepanaudota dėl šių priežasčių:

Dėl 2011 m. pirmame pusmetyje užsėtusių konkursų valstybės tarnautojų pareigybėms užimti nebuvo priimti darbuotojai į visas laisvas pareigybes, dėl to sutaupyta 331,4 tūkst. Lt valdymo išlaidų.

Asmenys, paveldėję pinigines kompensacijas, nepateikė paveldėjimo dokumentų, todėl liko neišmokėta dalis kompensacijų už valstybės išperkama žemę, mišką, ir vandens telkinius.

Vykdamas viešąjį pirkimą ilgalaikis nematerialusis turtas nupirktas pigiau, todėl sutaupyta 27,4 tūkst. Lt. Kadangi skyrėsi Europos Komisijos auditorių ir Jungtinių tyrimo centro atstovų rekomendacijos, užsėtė KŽS_DB10LT atnaujinimo darbų techninių reikalavimų rengimas, dėl ko nepanaudota 34,4 tūkst. Lt

Didžioji dalis įmokų surinkta 2011 metų pabaigoje, todėl liko nepanaudotos.

2. Žemės reformos vykdymas (programos kodas 03 002)

Programos tikslas: Kaimo vietovėse vykdyti žemės gražinimo ir kitus teisės aktais reglamentuotus žemės reformos žemėtvarkos darbus.

Programa yra tęstinė, vykdoma nuo 2010 m. liepos 1 d.

Šios programos priemonėmis kaimo vietovėse vykdomi žemės gražinimo ir kiti teisės aktais reglamentuoti žemės reformos žemėtvarkos darbai. Programos lėšomis apmokami vykdytojų (įmonių) atlikti žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbai dėl žemės gražinimo – piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo gražinant žemę natūra ir perduodant neatlygintinai nuosavybėn, taip pat dėl asmeninio ūkio žemės įteisinimo bei teisės aktais reglamentuoti ir su žemės gražinimu susiję kiti žemės reformos darbai, būtinos paslaugos. Be to, šios programos lėšomis modernizuojamos žemės reformos žemėtvarkos darbų vykdymo priemonės.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Kaimo vietovėse vykdyti žemės gražinimo ir kitus teisės aktais reglamentuotus žemės reformos žemėtvarkos darbus			
R-03.001-01-01	Žemėtvarkos planavimo dokumentuose suformuotų žemės sklypų nuosavybės teisėms į žemę, mišką ir vandens telkinius atkurti ir asmeninio ūkio žemei įteisinti, plotas, ha	10000	32788	3,28 k.
	1 tikslo uždavinys: Rengti ir įgyvendinti žemės reformos žemėtvarkos projektus dėl piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo ir asmeninio ūkio žemės įteisinimo bei vykdyti kitus teisės aktais reglamentuotus žemės reformos žemėtvarkos darbus			
	Priemonės:			

P-03.001-01-01-01	Suformuotos žemės sklypų kadastro dokumentų bylos dėl nuosavybės teisių piliečiams į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo ir naudojamos asmeninio ūkio žemės įteisinimo kaimo vietovėse, bylų skaičius	3800	12582	331
P-03.001-01-01-02	Modernizuotos žemės reformos žemėtvarkos darbų vykdymo priemonės, tūkst. Lt	2000	0	0

Programos tikslas pasiektas, žemėtvarkos planavimo dokumentuose suformuotų žemės sklypų nuosavybės teisėms į žemę, mišką ir vandens telkinius atkurti ir asmeninio ūkio žemei įteisinti plotas – 32 788 ha, kuris daugiau kaip 3 kartus viršija planuotą vertinimo kriterijaus reikšmę.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-03.001-01-01-02 neįvykdymo priežastys:

Žemės reformos žemėtvarkos projektų planų skaitmenizavimo sutartis Nr. 1DPS-(4.27)-1166 su UAB „Aplinkos inžinerija“ buvo sudaryta 2011 m. spalio 18 d. Šioje sutartyje nustatytas 11 981 žemėtvarkos projektų planų skaitmenizavimo paslaugų atlikimo terminas iki 2011 m. gruodžio 19 d. Paslaugų teikėjas UAB „Aplinkos inžinerija“ 2011 metais neatliko visų sutartyje numatytų kadastro vietovių žemės reformos žemėtvarkos projektų planinės medžiagos skaitmenizavimo paslaugų. Dėl nenumatytų aplinkybių – labai blogos kai kurių (daugiausia 1992–1995 m.) žemės reformos žemėtvarkos projektų planų kokybės (pernelyg didelio jų susidėvėjimo), užtruko jų skenavimo darbai. Tik nuskenavus minėtus planus, buvo atliekami kiti darbai: šių planų susiejimas su geografine vieta LKS-94 koordinacių sistemoje, planų metaduomenų kūrimas ir kt.

Žemės ūkio ministerijoje pradėtas vertinti žemės gražinimo Lietuvoje 2010–2011 m. vykdymas. Žemės gražinimas yra viena iš šalies žemės reformos proceso sudedamųjų dalių. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų veiklos programoje numatyta iš esmės užbaigti žemės gražinimą Lietuvoje iki 2012 m. IV ketvirčio pabaigos. Šiuo vertinimu siekiama patikrinti piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo būklę ir galimybę Vyriausybės programoje numatytu laiku užbaigti žemės gražinimą, identifikuoti pagrindines priežastis, trukdančias sėkmingai užbaigti šį procesą bei pasiūlyti galimus problemų sprendimo būdus. Vertinimas apima Žemės reformos vykdymo programą ir Žemės tvarkymo ir administravimo bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymo programą, kiek ji susijusi su nuosavybės teisių į žemę atkūrimu. Vertinimo būdas – decentralizuotas. Vertinamos žemės ūkio ministro valdymo srities programų, susijusių su žemės gražinimo procesu, dalys. Vertinimą organizuoja Žemės ūkio ministerija, atlieka ministro sudaryta projekto darbo grupė. Vertinimas yra vidinis, t. y. atliekamas pasitelkus ministerijos žmogiškuosius išteklius. Vertinimo projekto darbo grupė buvo patvirtinta žemės ūkio ministro 2011 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 3D-948. Ją sudaro Žemės ūkio ministerijos Žemės politikos departamento, Ekonomikos ir programų vertinimo departamento, Nacionalinės žemės tarnybos atstovai, taip pat atstovai iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamento ir Ministro Pirmininko tarnybos Strateginio valdymo departamento. Vertinimą numatoma atlikti iki 2012 m. liepos 1 d.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	20.265	20.089,4	99,1
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	20.265	20.089,4	99,1
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			

1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

2011 m. nebuvo suteiktos žemės reformos žemėtvarkos projektų planų skaitmenizavimo paslaugos, todėl liko nepanaudotos šiems darbams numatytos lėšos.

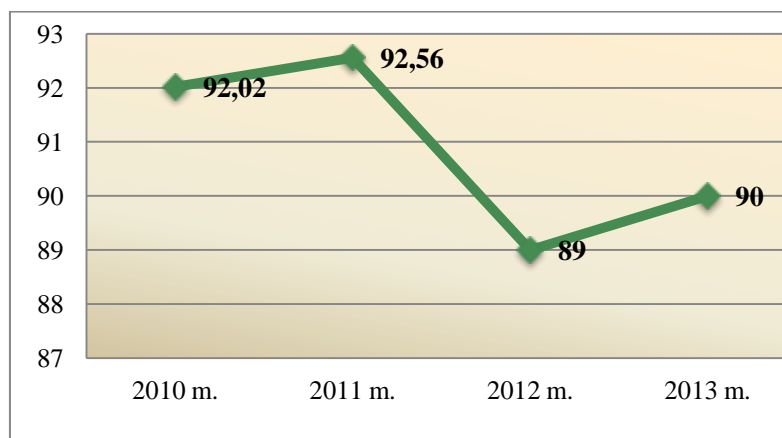
4-asis strateginis tikslas (kodas 04). Stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti augalų ir gyvūnų sveikatingumą ir gerovę.

4-ojo strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas efekto kriterijumi:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2010 m.	2011 m. planas	2011 m. faktinė reikšmė	2012 m. planas	2013 m. planas
E-04-01	Augalų sveikatingumas, išreikštas proc. patikrinimų, kurių metu nenustatyta augalų sveikatos reikalavimų pažeidimų, bendrame patikrinimų skaičiuje	92	88	92,56	89	90

Planuota efekto vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta. Buvo planuota, kad įgyvendinant fitosanitarijos ir augalų apsaugos politikos priemones, augalų sveikatos reikalavimų pažeidimų nebus nustatyta 88 proc. patikrinimų, faktiškai patikrinimai, kurių metu nenustatyta augalų sveikatos reikalavimų pažeidimų, bendrame patikrinimų skaičiuje 2011 metais sudarė 92,56 proc.

Augalų sveikatingumas, išreikštas proc. patikrinimų, kurių metu nenustatyta augalų sveikatos reikalavimų pažeidimų, bendrame patikrinimų skaičiuje

Šaltinis: 2010–2011 m. institucijos duomenys, 2012–2013 m. planas

Strateginiam tikslui pasiekti buvo vykdoma programa **Fitosanitarija, augalų dauginamosios medžiagos ir grūdų kokybės kontrolė, veislių tyrimai**. Programą įgyvendina Valstybinė augalininkystės tarnyba. Šį strateginį tikslą taip pat įgyvendina Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

Fitosanitarija, augalų dauginamosios medžiagos ir grūdų kokybės kontrolė, veislių tyrimai (programos kodas 04 001)

Programos tikslas: Įgyvendinti valstybinę fitosanitarijos, augalų apsaugos, trąšų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos, grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo politiką.

Programa yra tęstinė.

Įgyvendinant programą siekiama užtikrinti:

nacionalinę, importuojamų, eksportuojamų, gabenamų tranzitu augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų fitosanitarinę kontrolę;

įvežamų, išvežamų ir tiekiamų rinkai vaisių ir daržovių rūšiavimo, pakavimo vietose ir didmeninėje prekyboje atitikties prekybos standartams kontrolę;

augalų apsaugos produktų registravimo ir jų įvežimo, prekybos, sandėliavimo, pakavimo, ženklavimo ir naudojimo kontrolę;

genetiškai modifikuotos dauginamosios medžiagos, žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų genetiškai modifikuotų augalų ir augalinių produktų stebėseną ir kontrolę, vidaus rinkoje ir pasienyje, taip pat genetiškai modifikuotų augalų pasėlių auginimo kontrolę;

grūdų, dauginamosios medžiagos kokybės ir trąšų kontrolę;

augalų veislių registravimas ir teisinė apsauga;

intervencinių priemonių įgyvendinimas, valstybės rezervo maistinių grūdų atsargų kiekio ir kokybės kontrolę.

Programos priemonių įgyvendinimas užtikrina, kad į Lietuvos rinką tiekiami sveiki augalai ir augaliniai produktai, neplis augalų ligos ir kenkėjai. Ūkininkams suteikiama galimybė sėti įvairių rūšių žemės ūkio augalų sertifikuotą, Lietuvoje iširtų ir registruotų veislių fitosanitariškai patikrintą sėklą, sudaromos geros sąlygos eksportuoti Lietuvoje išaugintą produkciją, nes ji atitinka kitų šalių įvežimo reikalavimus. Ūkininkams ir neprofesionaliems naudotojams tampa prieinami efektyvūs augalų apsaugos produktai, padedantys kovoti su augalų ligomis, kenkėjais ir piktžolėmis. Rinkoje esantys augalų apsaugos produktai visapusiškai ištiriami prieš registruojant, todėl tinkamai naudojant jie nekelia pavojaus aplinkai ir žmogaus sveikatai, ir yra efektyvūs Lietuvos sąlygomis.

Atliekant tiekiamos rinkai žemės ūkio, sodo ir daržo augalų dauginamosios medžiagos kokybės kontrolę, užtikrinama dauginamosios medžiagos kokybė, todėl pirkėjas gali įsigyti kokybišką sertifikuotą dauginamąją medžiagą, o tiekėjas – konkurencingai dalyvauti Bendrijos rinkoje.

Vykdamas intervencinio pirkimo grūdų kokybės kontrolės procedūras, grūdų rinkos subjektams užtikrinamas nešališkas parduodamų grūdų kokybės vertinimas. Sukurto grūdų kokybės nustatymo „Infratec“ prietaisais tinklo funkcionavimo kontrolė leidžia žemdirbiams ir kitiems ūkio subjektams visoje šalies teritorijoje įvairiose grūdų pardavimo – supirkimo vietose gauti patikimus kokybės tyrimų rezultatus ir atitinkamai teisingą apmokėjimą už grūdus, o licencijuotų sandėlių veiklos kontrolė užtikrina, kad grūdai bus išlaikyti nepablogėjusios prekinės kokybės ir ūkio subjektai juos parduodami išvengs nuostolių.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas: Įgyvendinti valstybinę fitosanitarijos, augalų apsaugos, trąšų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos, grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo politiką			
R-04.001-01-01	Patikrintų trąšų ir augalų apsaugos produktų naudotojų dalis, proc.	80	66	-14 <i>proc. punktu</i>

R-04.001-01-02	Naujų geros ūkinės vertės veislių, įrašytų į ES Bendruosius žemės ūkio augalų ir daržovių rūšių veislių katalogus, skaičius, vnt.	60	62	103,3
R-04.001-01-03	Patikrintų augalų dauginamosios medžiagos tiekėjų dalis, proc.	50	50	100
R-04.001-01-04	Intervencinio pirkimo ir valstybės rezerve saugomų grūdų laikymo nuostoliai, proc.	0,2	0,2	100
	1 tikslo uždavinys: Saugoti Lietuvos teritoriją nuo įvežamų augalų karantininių ligų sukėlėjų ir kenkėjų, užtikrinti šviežių vaisių ir daržovių atitiktį prekybos standartams, racionalų augalų apsaugos produktų ir trąšų naudojimą, augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų eksporto ir prekybos kontrolę			
	Priemonės:			
P-04.001-01-01-01	Fitosanitarinių patikrinimų skaičius, vnt.	19500	56502	290
P-04.001-01-01-02	Karantininių organizmų nustatymo laboratorinių ekspertizių skaičius, vnt.	5000	11238	225
P-04.001-01-01-03	Lietuvos vidaus rinkai tiekiamų, importuojamų ir eksportuojamų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimams patikrinimų skaičius, vnt.	2000	2929	146
P-04.001-01-01-04	Įvertintų duomenų ir priimtų sprendimų dėl augalų apsaugos produktų registravimo, perregistravimo ir kt. skaičius, vnt.	40	41	103
P-04.001-01-01-05	Augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo, ženklinimo ir naudojimo patikrinimų skaičius, vnt.	3200	3500	109
P-04.001-01-01-06	Tręšimo planų ir trąšų naudojimo normų atitikimo nustatytiems reikalavimams tikrinimų skaičius, vnt.	150	52	34,7
	2 tikslo uždavinys: Užtikrinti augalų veislių tyrimą, atranką, registravimą ir teisinę apsaugą, augalų dauginamosios medžiagos, grūdų ir jų produktų kokybę			
	Priemonės:			
P-04.001-01-02-01	Tiriamų Lietuvos ir užsienio šalių selekcininkų sukurtų augalų veislių skaičius (vnt.), nustatant jų ūkinį vertingumą ir tinkamumą Lietuvos klimato sąlygoms	280	496	177
P-04.001-01-02-02	Augalų dauginamosios medžiagos patikrinimų skaičius, vnt.	200	252	126
P-04.001-01-02-03	Grūdų kokybės, sandėlių, grūdų specialiosios kiekio ir kokybės apskaitos, kokybės vertinimo teisingumo ir prietaisų matavimo tikslumo tikrinimų skaičius, vnt.	140	297	212
P-04.001-01-02-04	Augalininkystės produktų kokybės tyrimų skaičius, vnt.	3200	5523	173

Programos tikslas pasiektas.

Nepasiektų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys:

Tikslo vertinimo kriterijaus R-04.001-01-01 reikšmė nepasiekta dėl objektyvių priežasčių: Valstybinės augalininkystės tarnybos Augalų apsaugos produktų kontrolės skyriaus specialistai

vykdė papildomą Žemės ūkio ministerijos vadovybės pavedimą pagal 2010 m. liepos 23 d. protokolą Nr. 8D-395(5.50) dėl apleistos žemės plotų savininkų nustatymo ir sankcijų jiems taikymo pagal ATPK 107 straipsnį. Vykdamas nurodytą pavedimą buvo sudėtinga identifikuoti žemės plotų savininkus dėl trikdžių gaunant informaciją iš kitų institucijų, todėl pareigūnai turėjo skirti daugiau darbo laiko ir pakartotinai vykti į patikras. Dėl nurodyto pavedimo vykdymo ir su tuo susijusio žmoniškųjų bei materialinių išteklių trūkumo, trąšų ir augalų apsaugos produktų patikrintų naudotojų dalis nuo visų tikrinimų skaičiaus yra mažesnė nei planuota.

Uždavinio vertinimo kriterijaus P-04.001-01-01-06 reikšmė nepasiekta dėl to, kad mažinant administracinę naštą ūkininkams, tręšimo planų tikrinimai buvo bendrai planuojami ir derinami su augalų apsaugos produktų (toliau – AAP) naudotojų tikrinimais. Kadangi 87 proc. visų AAP naudotojų tikrinimų buvo vykdomi vidutinių ūkininkų ūkiuose, todėl iš patikrintų ūkių tik 60 ūkių tręšė mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 100 ha žemės ūkio naudmenų ir privalėjo turėti teisės aktų reikalavimus atitinkančius tręšimo planus. Tačiau iš patikrintų 60 ūkių tik 52 ūkiai (daugiausia žemės ūkio bendrovės) turėjo parengę nustatytus reikalavimus atitinkančius tręšimo planus, todėl patikrinti ir įvertinti tik 52 tręšimo planai vietoj planuotų 150 (35 proc.).

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai	16.990,2	16.853,4	99,2
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	16.990,2	16.853,4	99,2
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	2.253,2	2.233,8	99,1
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

Dalis programos asignavimų (114,7 tūkst. Lt) nepanaudota priemonei „Parama kompensuojant nuostolius dėl fitosanitarinės priemonių naudojimo“, kadangi nebuvo nustatyta augalų ligų židinių.

Dėl darbuotojų ligos sutaupyta darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų lėšos.

III. KOORDINUOJAMŲ TARPINSTITUCINIŲ VEIKLOS PLANŲ, PLĖTROS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIMAS

Žemės ūkio ministerija 2011 m. koordinavo Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr.775 „Dėl Ilgalaikės tautinio paveldo produktų išsaugojimo, populiarinimo, sukūrimo ir realizavimo skatinimo strategijos ir Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 90-3601), įgyvendinimą.

Vadovaujantis Vyriausybės 2011 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, buvo parengta ir Vyriausybės 2011 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1475 patvirtinta Tautinio paveldo apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2012–2020 metų programa (Žin., 2011, Nr. 155-7366), kuri galioja nuo 2012 m. sausio 1 d.

TARPINSTITUCINĖS TAUTINIO PAVELDO PRODUKTŲ APSAUGOS, JŲ RINKOS IR AMATŲ PLĖTROS 2008–2015 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS PAGAL GAUTĄ INFORMACIJĄ PER 2011 METŲ ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ

Uždaviniai	Programos priemonė	Atlikti darbai	Vykdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Lt
1. Tobulinti teisinę bazę, siekiant išsaugoti tautinio paveldo produktus, skatinti jų kūrimą ir realizavimą	1.1. Parengti esamų teisės aktų pakeitimus ir (ar) naujus teisės aktus, leidžiančius teisės aktų nustatyta tvarka teikti valstybės ir Europos Sąjungos paramą tradiciniams amatams ir paslaugoms, jų mokymui, populiarinimui plėtoti, skirti valstybines stipendijas tautinio paveldo produktų kūrėjams (meistrams)	1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1475 patvirtinta Tautinio paveldo apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2012–2020 metų programa (Žin., 2011, Nr. 155-7366). 2. Žemės ūkio ministro 2011-06-28 įsakymu Nr. 3D-529 patvirtinta Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklių nauja redakcija (Žin., 2011, Nr. 81-3980).	Žemės ūkio ministerija	
		Patikslinta paramos pagal Programos 3 krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos srities „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ administravimo tvarka, kai paramos prašoma projektams, susijusiems su tradicinių amatų puoselėjimu, įgyvendinamiems taikant regioninį projektų planavimo būdą. Pagal šias taisykles 2011 metais Nacionalinė mokėjimo agentūra patvirtinto Kelmės, Plungės, Prienų, Utenos, Kretingos, Zarasų, Molėtų, Šilutės, Varėnos, Alytaus ir Rokiškio rajonų savivaldybių paraiškas paramai gauti ir steigti tradicinius amatų centrus. Projektai bus finansuoti ir įgyvendinti 2011–2013 metais.	Žemės ūkio ministerija	6 958, 5
		Pagal Programos III krypties priemonės 2011 metais paraiškas paramai gauti pateikė 44 tradiciniai amatininkai (19 106 tūkst. Lt), kurių gaminiai sertifikuoti ir pripažinti tautinio paveldo produktais. Patvirtintos 4 paraiškos (1398,4 tūkst. Lt).	Žemės ūkio ministerija	1 398, 4
		Druskininkų savivaldybės tarybos 2009 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. TI-210 tradiciniams amatininkams, turintiems tautinio paveldo produktų sertifikatus, nustatytas 50 proc. mažesnis rinkliavos dydis už leidimus prekiauti ar teikti paslaugas viešųjų renginių metu. Taip pat visų renginių metu tautinio paveldo produktų gamintojams skiriamos prioritetinės vietos prekybai ir amatams demonstruoti.	Druskininkų savivaldybė	Nenurodyta
		Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 16 d. sprendimu Nr. T-208 sumažintas 50 proc. individualios veiklos pajamų mokesčio dydis amatininkams verstis tradicinių amatų veikla. Taip pat atleidžiami nuo vietinės rinkliavos mokesčio Joniškio	Joniškio rajono savivaldybė	Nenurodyta

		miesto dienos šventės ir Žagarės vyšnių šventės metu.		
		Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. T-255 atleisti nuo mokesčio prekiaujantys amatininkai, turintys tautinio paveldo produktų sertifikata. Tarybos 2010 m. lapkričio 12 d. sprendimu Nr. T-342 sumažintas 50 proc. pajamų mokesčio dydis už verslo liudijimą asmenims, turintiems tautinio paveldo produktų sertifikata.	Kelmės rajono savivaldybė	Nenurodyta
		Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimu Nr. T2-402 30 proc. sumažintas fiksuotų pajamų mokestis asmenims, įsigijusiems verslo liudijimus verstis tradicinių amatų veikla.	Kretingos rajono savivaldybė	Nenurodyta
2. Ugdyti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumą ir vadybos gebėjimus	2.1. Priemonė įgyvendinta 2008 metais.		Žemės ūkio ministerija	
	2.2. Parengti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumo ir vadybos gebėjimų ugdymo neformalaus švietimo programą ir organizuoti mokymo kursus	2011 metais buvo parengtas Tradicinių amatininkų mokymų ir meistriškumo tobulinimo programos projektas, kuris buvo integruotas į Žmogiškųjų išteklių plėtros programos priemonės „Kaimo vietovių darbo jėgos persiorientavimo iš žemės ūkio į kitas veiklas skatinimas Lietuvoje“ antrąjį (naują) etapą, tačiau projektas nepradėtas, nes Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, įvertinusi Priemonės I-ojo etapo įgyvendinimo rezultatus ir atsižvelgdama į naujų ministerijos planuojamų priemonių įgyvendinimo poreikį, priėmė sprendimą šios Priemonės nebetęsti, o II etapui planotas lėšas perskirstyti 2012–2013 m., kurios būtų skirtos socialinių paslaugų plėtrai kaimo vietovėse.	Žemės ūkio ministerija	
	2.3. Finansuoti mokymą ir teikti konsultavimo paslaugas tautinio paveldo produktų gamintojams, tradicinių paslaugų teikėjams, tautinio paveldo produktų žaliavų gamintojams	Nuolat teikiamos konsultavimo paslaugos tautinio paveldo produktų sertifikavimo klausimais. 2011 m. sertifikuota: tradicinių gaminių – 381, tradicinių paslaugų – 3, tradicinių veislių augalų – 165, tradicinių veislių gyvūnų – 3, tradicinių amatų mokymo programų – 3 ir atestuota tradicinių amatininkų tradicinių amatų meistras – 19.	Žemės ūkio ministerija	22,0
		Finansuoti su tradicinių amatininkų mokymais susiję projektai.	Kultūros ministerija	48,0
		Organizuoti (balanų, karnų, šiaudų pynimo) praktiniai tradicinių amatų mokymai jaunimui, šeimoms, pedagogams, amatininkams Dzūkijos nacionaliniame parke.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos	Nenurodyta
		Organizuota 18 konsultacinių seminarų tema „Tradicionių amatų, kaip tautinio paveldo dalies plėtojimo galimybės Lietuvos kaime“ ir suteiktos 106 individualios konsultacijos.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai	Nenurodyta
		Surengti tradicinių amatų mokymai-seminarai seniūnijose.	Joniškio rajono savivaldybė	1,6
		Organizuoti mokymai: 1. „Tradicioniai 24-ieji žemaičių etninio	Kelmės rajono	5,2

	<p>muzikavimo ir liaudies amatų vasaros kursai“.</p> <p>2. Rankdarbių pamokos „Amatų ir šiuolaikinių technologijų mokymai bendruomenėse“.</p> <p>3. Laugalio bendruomenėje „Kad šaknys augintų šakas“. Liaudies kūrybos tradicijų ir amatų perėmimas ir ugdymas.</p>	savivaldybė	
	Organizuotas seminaras „Tautinio paveldo produktų sertifikavimo sistema. ES parama ir valstybės pagalba“, kuriame dalyvavo rajono kultūros įstaigų darbuotojai, tautodailininkai, amatininkai, kaimo bendruomenių atstovai, seniūnai. Skirta lėšų tradicinių amatų edukacijai.	Kretingos rajono savivaldybė	10,3
	Pakruojo miesto šventės metu pristatyti tautinio paveldo produktai, labiausiai atitinkantys Žiemgalos etnografinį regioną.	Pakruojo rajono savivaldybė	Nenurodyta
	Pagal rajono veiklos 2011–2013 m. strateginio plano 08 Kultūros plėtros programos 01-01-043 priemonę savivaldybė skyrė lėšų amatininkams įsigyti audimo stakles (2200 Lt), 02-01-04 priemonę „Meninių, kultūrinių, edukacinių, etnokultūrinių, sociokultūrinių, tarptautinių ir kitų projektų organizavimas bei finansavimas“ lėšų skirta Edukacinei švietėjiškai amatų atgaivinimo programai (33500,00 Lt. Renginių skaičius – 5) ir projektui „S. Riauba – Žemaitijos Andersenai“ (9000,00 Lt. Renginių skaičius – 1).	Plungės rajono savivaldybė	44,7
	Rokiškio krašto muziejuje organizuotas tarptautinis teorinis – praktinis simpoziumas „Medžio amatų dirbtuvės: įrengimas ir darbai“.	Rokiškio rajono savivaldybė	54,8
	Finansuotas tautodailininkų pleneras Juodupėje.		
	Organizuoti: 1. Seminaras Utenos rajono tautinio paveldo kūrėjams „Tautinis paveldas ir alternatyvios veiklos“; 2. Odetos Bražėnienės margučių paroda ir margučių marginimo edukacinė programa Dubline.	Utenos rajono savivaldybė	Nenurodyta
	Finansuoti: 1. Vaikų ir jaunimo tradicinių amatų mokymai Merkinėje. 2. Pleneras „Varėnos legendų parkas“ dalyvavo 8 skulptoriai, kurių skulptūros sertifikuotos ir pripažintos tautinio paveldo gaminiais.	Varėnos rajono savivaldybė	45,0
	Finansuoti: 1. 2 seminarai tema „Margučių marginimas vašku“, dalyvavo 20 žmonių. 2. 7 seminarai tema „Susiriškime vilnietiška verbą“, dalyvavo 125 žmonės. 3. 11 seminarų tema „Šiaudiniai sodai“ ir „Šiaudiniai papuošalai eglutei“, dalyvavo	Vilniaus miesto savivaldybė	15,0

		213 žmonių.		
3. Teikti valstybės paramą tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų ir jų asociacijų veiklai tobulinti	3.1. Finansuoti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų asociacijų projektinę veiklą	Finansuoti asociacijų, vienijančių tradicinių amatininkų, kurie yra sertifikavę savo gaminius pagal Tautinio paveldo produktų įstatymą, projektai, kurių tikslas – pristatyti tautinio paveldo produktus šalyje ir užsienyje.	Žemės ūkio ministerija	100,0
		Finansuoti tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų populiarinimo projektai.	Kultūros ministerija	375,0
		Iš dalies finansuoti tautodailininkų bendrijos „Sodžius“ edukaciniai projektai	Raseinių rajono savivaldybė	0,5
	3.2. Finansuoti tautinio paveldo produktų gamintojų, tradicinių paslaugų teikėjų projektus ir tradicinių amatų centrų steigimą	Parama teikta projektams, susijusiems su tautinio paveldo populiarinimu, finansuotiems įgyvendinant Programos priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritį „Nacionalinis kaimo tinklas“. Finansuoti 22 projektai.	Žemės ūkio ministerija	493,0
		Įkurtas tradicinės keramikos centras Merkinėje.	Varėnos rajono savivaldybė	40,0
	3.3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354) ir Mikrokreditų teikimo ir administravimo taisyklėmis, patvirtintomis ūkio ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 4-182 (Žin., 2006, Nr. 60-2165), teikti mikrokreditus ir valstybės paramą tradicinių amatų meistrams, tradicinių paslaugų teikėjams ir tautinio paveldo produktų žaliavų gamintojams.	Ūkio ministerija	Negauta duomenų	
3.4. Priemonė įgyvendinta 2009 metais	Žemės ūkio ministerija			
3.5. Priemonė įgyvendinta 2009 metais	Žemės ūkio ministerija			
4. Tobulinti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų formaliojo ir neformaliojo švietimo sistemą	4.1. Projektas parengtas 2009 metais	Žemės ūkio ministerija		
	4.2. Parengti ir žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinti Tradicinių amatininkų, tradicinių paslaugų teikėjų kvalifikacijos tobulinimo programą ir organizuoti kvalifikacijos (meistriškumo) tobulinimo kursus	Tautinio paveldo produktų gamybos technologijų mokymas 2012 m. bus vykdomas pagal Programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Asmenų, susijusių su žemės ir miškų ūkio veikla, mokymas ir informavimas“. Pareiškėjas: Lietuvos verslo darbdavių konfederacija. Partneriai: Lietuvos kaimo bendruomenių sąjunga, Lietuvos ūkininkų draugija. Planuojama projekto įgyvendinimo trukmė – 24 mėn. (2012–2014), apmokyti 1560 asmenų. Mokymų programos: 1. Tautinio paveldo senosios augalų veislės ir jų tradicinės auginimo technologijos. 2. Tautinio paveldo senosios gyvulių ir paukščių veislės bei jų tradicinės auginimo technologijos. 3. Mėsos apdirbimo, apdorojimo, perdirbimo tradicinės technologijos. 4. Pieno apdirbimo, apdorojimo, perdirbimo tradicinės technologijos. 5. Grūdų malimo tradicinės technologijos. 6. Aliejaus spaudimo tradicinės technologijos. 7. Maisto (grūdų, daržovių, vaisių, uogų, grybų, bulvių, mėsos, pieno gaminių) ruošimo tradicinės technologijos.	Žemės ūkio ministerija	600,0

		8. Tradicinės žolininkystės produktai ir jų ruošimo būdai.		
	4.3. Priemonė įgyvendinta 2008–2010 metais		Žemės ūkio ministerija	
	4.4. Nustatyti sunykusius tautinio paveldo produktus ir atkurti jų kūrimo technologijas	Raseinių krašto istorijos muziejuje įvykdytas projektas „Tradicinė kultūra. Lipdymas iš molio“. Tikslas – supažindinti su keramikos amatui būdingomis tradicijomis, su senąja lipdymo tradicija ir atgaivinti keramikos amatą. Surengta 16 praktinių seminarų-mokymų. Mokymuose keramikos amato paslapių mokyta 190 skirtingo amžiaus, gebėjimų ir socialinės padėties žmonių.	Raseinių rajono savivaldybė	1,0
5. Formuoti patrauklų tautinio paveldo produktų įvaizdį šalyje ir užsienyje	5.1. Finansuoti tautinio paveldo produktų pristatymą nacionalinėse ir tarptautinėse turizmo, žemės ir maisto ūkio, specializuotose parodose ir mugėse	2011 metais Tautinio paveldo produktai pristatyti Vilniaus, Kauno miestų Kaziuko mugėse ir Dubline (Airijoje), renginyje „Ką pasėsi?“ Kaune, šventėse – „Skamba, skamba kankliai“ Vilniuje, „Šilutė – Lietuvos kultūros sostinė“ Šilutėje, „Tarptautinės Hanza dienos“ Kaune, „Baltica 2011“ Vilniuje, „Jūros šventė“ Klaipėdoje, „Baltramiejaus mugė“ ir „Sostinės dienos“ Vilniuje, „Derliaus šventė“ Kaune, „Tradicinė medžio drožėjų kūrinių paroda“ Vilniuje.	Žemės ūkio ministerija	193,2
		Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondas finansavo tradicinių amatų centro „Meniškas kaimas“ (Molėtų r.) projektą „XIV tarptautinio juodosios ir raugo keramikos seminaras“	Kultūros ministerija	10,0
		Organizuotas tautinio paveldo produktų pristatymas parodoje „RIGA FOOD 2011“ (Latvija) ir Poznanėje „POLAGRA-FOOD 2011“ (Lenkija).	VĮ ŽŪMPRRA	18,0
		Organizuota Kazimiero mugė ir Kauno miesto dienos (kartu su tarptautine švente „Hanza Kaunas 2011“), kuriose pristatyti tradicinių amatininkų dirbiniai, muzika, žaidimai, folkloras.	Kauno miesto savivaldybė	1 309,0
		Finansuota: 1. Nacionalinė šventė „Linas 2011“; 2. XXXI tradicinė liaudies meno šventė; 3. Pleneras „Lietuvos šviesuolių atminimo įamžinimas Užventyje – kryždirbystės plėtra“; 4. Iš renginių ciklo „Puoselėdami senuolių tradicijas“ rajoninė Jurginių šventė „Jurgi, Jurgeli – atrakink žemelę!“.	Kelmės rajono savivaldybė	15,5
		Surengtos trys amatų mugės: Kretingos miesto ir Derliaus šventės metu, prieškalėdiniu laikotarpiu.	Kretingos rajono savivaldybė	1,2
		Pagal rajono savivaldybės veiklos 2011–2013 m. strateginio plano 05 Kaimo teritorijų vystymo ir žemės ūkio plėtros programos 01-01-05 priemonę „Dalyvavimo mugėse, parodose, konkursuose, mokymuose ir žemdirbių šventėse, kuriuose pristatomas Plungės rajonas“ lėšų skirta: 1. Ūkininkui Vidmantui Gendvilui,	Plungės rajono savivaldybė	8,4

		<p>Žemaitukų veislės arklių augintojui, – Žemaitukų žirgų ir Lietuvos skalikų pristatymui – 800 Lt.</p> <p>2. Žemaičių Kalvarijos bendruomenės „Gardai“ rajono žemdirbių šventės organizavimo išlaidoms padengti – 6300 Lt.</p> <p>Plungės rajono savivaldybės veiklos 2011-2011 m. strateginio plano 02 Ekonominės ir projektinės veiklos programos 04-01-01 priemonės „Stiprinti bendradarbiavimo ryšius su Lietuvos miestų ir užsienio šalių institucijomis ir organizacijomis, bei dalyvauti bendruose projektuose“ skirta 1255,36 Lt savivaldybės biudžeto lėšų. Iš jų:</p> <p>1. 2011 m. vasario 25–27 dienomis „Litexpo“ parodų rūmuose Vilniuje vyko tarptautinė turizmo, sporto ir laisvalaikio paroda „Vivattur 2011“. Tautinio paveldo produktų pristatymui skirta 200Lt.</p> <p>2. 2011 m. spalio 7–8 dienomis Seinuose (Lenkijos Respublika) vyko pirmoji tarptautinė turizmo mugė. Plungės rajono savivaldybė parodoje-mugėje lankytojams pristatė turizmo trasas aplink Platelių ežerą, M. Oginskio dvaro sodybą, Žemaičių dailės muziejaus eksponatus, ir kt. Tautinio paveldo produktų pristatymui skirta 1055,36 Lt.</p>		
		<p>Organizuojamos šventės, kurių metu pristatomi tautinio paveldo produktai:</p> <p>1. Tradicinių amatų ir kulinarinio paveldo šventė-mugė „Eisim, eisim riestainių derėt“;</p> <p>2. Kulinarinio paveldo šventė „Oi, skanios bobutės vaisės“;</p> <p>3. Rasų šventė „Ustronės žolynų laiko brydė“.</p> <p>4. Tarptautinio folkloro festivalio „Baltica 2011“ renginiai Panevėžio rajone;</p> <p>5. Edukacinių programų ciklas ir duonos kepėjų šventė „Visur duona su pluta“;</p> <p>6. Kulinarinio paveldo šventė „Bulvė maistas ir vaistas“ (1350 Lt);</p> <p>7. Kulinarinio paveldo pristatymo renginys „Sūrio šventė“;</p> <p>8. Obuolių pyragų pristatymas- vakaronė „Rudens kraitelėn obuolių pribyrėjo“;</p> <p>9. Kūčių valgių pristatymas - vakaronė.</p>	<p>Panevėžio rajono savivaldybė</p>	<p>15,3</p>
		<p>Tautinio paveldo produktai iš Rokiškio r. pristatyti tarptautinėse turizmo parodose Rygoje, Seinuose, Vilniuje, „EXPO Aukštaitija 2011“, Panevėžio miesto šventėje „Aukštaičių suktinis“. Finansuotos amatininkų transporto išlaidos.</p>	<p>Rokiškio rajono savivaldybė</p>	<p>1,7</p>
		<p>Skirta lėšų tradicinių amatų edukacinėms programoms ir amatų demonstravimui šventėse.</p>	<p>Šilutės rajono savivaldybė</p>	<p>4,2</p>
		<p>Finansiškai prisidėjo prie:</p> <p>1. Tarptautinio festivalio „Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“;</p> <p>2. Folkloro šventės Vilniuje „Baltica 2011“</p>	<p>Širvintų rajono savivaldybė</p>	<p>Nenurodyta</p>

	(Širvintų amatininkų darbų pristatymas); 2. Vilniaus apskrities liaudies meistrų konkurso parodos „Aukso vainikas 2011“; 3. Rasos šventės Kernavėje; 4. Širvintų rajono seniūnijose organizuojamų mugių, parodų.		
	Finansuotas renginys „Švenčionių rudens kermošius“, kuriame demonstruoti senieji amatai.	Švenčionių rajono savivaldybė	13,5
	1. Organizuota 26 tradicinių amatų meistrų paroda Lvove (Ukraina). 2. Septintą kartą Utenos mieste organizuota pavasarinė tradicinių amatininkų darbų mugė, šalia kitų Utenos rajono tautodailininkų ir amatininkų dalyvavo 5 sertifikuoti amatininkai: Odeta Tumėnaitė - Bražėnienė, Vytautas Valušis, Pranas Kaziūnas, Vytautas Šemelis ir Aleksandra Stasytienė. 3. Tradicinėje mugėje miesto gimtadienio šventės metu dalyvavo Utenos rajono tautodailininkai ir 5 sertifikuoti amatininkai: Odeta Tumėnaitė - Bražėnienė, Vytautas Valušis, Pranas Kaziūnas, Vytautas Šemelis ir Aleksandra Stasytienė.	Utenos rajono savivaldybė	Nenurodyta
	Finansuoti renginiai: 1. Dzūkijos regiono priešvėlykinė mugė „Auksalio kupkas“. 2. Tradicinių amatų, kulinarinio paveldo pristatymas „Grybų šventėje“, kiemelių įrengimas. 3. Tautinio paveldo prieškalėdinė mugė „Atvažiavo Šventa Kalėda“. Tautinio paveldo gaminių pristatymas „VIVATUR 2011“ parodoje. 4. Tradicinės tautinio paveldo parodos Varėnos kultūros centre.	Varėnos rajono savivaldybė	33,0
	Vilniaus etninės kultūros centro organizuojamos mugės, kuriose pristatomi tradicinių amatininkų ir kulinarinio paveldo gaminiai: 1. Užgavėnių šventė. 2. Tarptautinis folkloro festivalis „Skamba, skamba kankliai“. 3. „Žolynų turgus“.	Vilniaus miesto savivaldybė	100,0
	Zarasų krašto amatininkai pristatė savo gaminius 4 mugėse: Kaziuko mugėje Vilniuje – „Aukštaitijos dienos“, Panevėžyje – „Aukštaitiškas suktinis“, Zarasuose Sėlių a. per Žolinę ir gruodžio mėnesį per Eglutės įžiebimo šventę. Visą gruodžio mėnesį Zarasų krašto muziejuje veikė tautodailės dirbinių Kalėdinė mugė.	Zarasų rajono savivaldybė	3,0
	5.2. Priemonė įgyvendinta 2008 metais.	Žemės ūkio ministerija	
5.3. Finansuoti leidybos ir populiarinimo projektus, pristatančius	Pradėtas rengti leidinys „Lietuvos tradiciniai amatininkai“, kuris bus baigtas 2012 m.	Žemės ūkio ministerija	18,0
	Parengtas ir išleistas leidinys-katalogas „Joniškio krašto identitetas tekstilėje“	Joniškio rajono savivaldybė	3,0

tautinio paveldo produktus šalyje ir užsienyje	Parengtas ir išleistas leidinys apie tradicinės keramikos meistrę Elvyrą Petraitienę.	Varėnos rajono savivaldybė	4,0
	Rajone vykdyti projektai kryptingai supažindina Visagino bendruomenę su lietuvių kultūra. Jo metu buvo parengta edukacinė programa „Duonos kelias“ (3 filmai „Nuo grūdo iki miltų“, „Juoda duona“ ir „Balta duona“). Kompaktiniai diskai su edukacine programa „Duonos kelias“ (receptai, vizualinė medžiaga) buvo išplatinti tarp formaliojo ir neformaliojo ugdymo švietimo įstaigų, išdalyti projekto dalyviams ir svečiams, kurie platino juos mieste ir savo regionuose. Taip pat buvo išleisti 2012 m. sieniniai ir stalo kalendoriai „Tegul kvepia namuose sava duona“ su projekto emblema, rekvizitais.	Visagino rajono savivaldybė	Nenurodyta
5.4. Finansuoti tautinio paveldo produktų ženklų populiarinimą	Finansuotas tautinio paveldo produktų A ir B kategorijos ženklų etikečių išsigijimas.	Žemės ūkio ministerija	10,0
5.5. Parengti premijavimo tvarką ir premijuoti sėkmingiausiai dirbantį tradicinį amatininką ir tradicinių amatų centrą	Premijos skirtos 2011 metais sėkmingiausiai dirbusiems tradiciniams amatininkams: 1. Raimondai ir Vytautui Ramanauskams (gyv. Mažeikiuose). 2. Nijolei Šakočienei (gyv. Kėdainių r.).	Žemės ūkio ministerija	10,4
	Skirtos 2 premijos už reikšmingą etninės kultūros ir paveldo puoselėjimą	Kretingos rajono savivaldybė	4,0
	Zenonui Striškai, kurio gaminiai pripažinti tautinio paveldo produktais, skirta rajono savivaldybės Kultūros ir meno premija už tradicinių amatų saugojimą.	Zarasų rajono savivaldybė	Nenurodyta
5.6. Finansuoti elektroninės tautinio paveldo produktų prekybos Lietuvoje ir užsienyje projektus. Projektų nepateikta.			
5.7. Priemonė įgyvendinta 2010 metais.		Žemės ūkio ministerija	
5.8. Parengti tautinio paveldo produktų aprašus, kuriuose būtų išryškinti etnografinių regionų skirtumai. Aprašai parengti. Rengiamas įsakymo projektas.		Žemės ūkio ministerija	
5.9. Kasmet organizuoti konferenciją „Tautinio paveldo produktų apsauga, kūrimas, realizavimas ir populiarinimas“. 2011 m. konferencija nebuvo rengta, planuojama surengti 2012 m.		Žemės ūkio ministerija	
6. Sukurti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, tautinio paveldo produktų sertifikavimo ir vartotojų informacinę sistemą. Priemonė įgyvendinta 2009 metais.		Žemės ūkio ministerija	

IV. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

XIV skyrius. LIETUVOS KAIMO PLĖTRA

Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje sėkmingai įgyvendinamos.

2011 metai žemės ūkiui buvo palankūs, pagerėjo pagrindiniai šakos rodikliai. Teigiamus makroekonominių rodiklių pokyčius žemės ūkyje lėmė geresnis žemės ūkio augalų derlius ir padidėjusios žemės ūkio produktų supirkimo kainos. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis 2011 metais žemės ūkio pridėtinė vertė didėjo ir sudarė 2,6 mlrd. Lt. Žemės ūkio produkcijos buvo pagaminta už 7,9 mlrd. Lt. Produkcijos apimtis padidėjo 6 proc. palyginti su 2010 metais.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – programa) įgyvendinimas. Nuo programos įgyvendinimo pradžios pateikta 558 tūkst. paraiškų, kuriose prašoma paramos suma yra 7,09 mlrd. Lt, pasirašyta paramos sutarčių už 5,46 mlrd. Lt, išmokėta 4,15 mlrd. Lt, arba 52 proc. visų programai skirtų lėšų. Per 2011 metus pasirašyta 114, 4 tūkst. paramos sutarčių už 1,42 mlrd. Lt, išmokėta 1,19 mlrd. Lt paramos, arba 15 proc. visam programiniam laikotarpiui skirtos sumos.

2011 metais visuomenė buvo nuolat informuojama apie programos priemones – publikuojami straipsniai spaudoje ir interneto portaluose, transliuotos televizijos ir radijo laidos, skirtos aktualiausiai informacijai apie renkamas paraiškas, jų vertinimo procedūras, administravimą, mokėjimo prašymų teikimą ir pirkimų vykdymą, dažniausiai pareiškėjų ir paramos gavėjų daromas klaidas.

Prie programos lėšų įsisavinimo, kaip ir ankstesniais metais, aktyviai prisidėjo UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas. 2011 metais Žemės ūkio paskolų garantijų fondas už kredito įstaigų žemdirbiams, kaimo verslininkams ir žemės ūkio produktų perdirbėjams išduotus 203,9 mln. Lt kreditų suteikė 503 garantijas už 124,8 mln. Lt, arba beveik trečdaliu daugiau nei 2010-aisiais, kuomet išduota 415 garantijų už 92,5 mln. Lt. Beveik 80 proc. visos kreditų su garantija sumos buvo skiriama investicijoms. Parengti teisės aktai, kuriais suteikta galimybė Žemės ūkio paskolų garantijų fondui teikti valstybės garantijas finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms dėl naujos gamybinės įrangos ir (arba) naujų įrenginių, kuriuos įsigyja žemdirbiai, kaimo verslininkai ir įmonės, finansinės nuomos (lizingo) sutartyje nustatytos kainos dalies sumokėjimo.

Bioenergetikos plėtra. Skatinant energetinių kultūrų auginimo plėtrą ir kitų žemės ūkio produktų ne maisto reikmėms gamybą ir perdirbimą, ir siekiant, kad mažiau palankios ūkininkauti, apleistos žemės būtų apsodinamos mišku, pagal finansines galimybes buvo remiami biodegalų gamintojai. Nors biodegalų rinkoje situacija buvo sudėtinga, tačiau jų pagaminta apie 100 tūkst. tonų (2010 m. buvo pagaminta 128,5 tūkst. tonų).

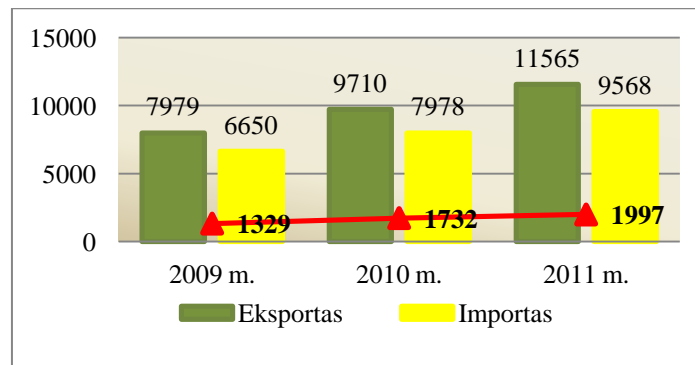
Tiesioginės išmokos. Stebimi ūkių dydžių struktūriniai pokyčiai, kuriems teigiamos įtakos turėjo investicinė parama ūkių modernizavimui ir tiesioginės išmokos. Pareiškėjų gauti tiesiogines išmokas skaičius mažėja, o jų deklaruotas plotas didėja – 2011 m. paramos tiesioginėmis išmokomis prašė 166,7 tūkst. pareiškėjų, kurie deklaravo 2,73 mln. ha plotą, o 2010 m. – 172,1 tūkst. pareiškėjų deklaravusių 2,67 mln. ha plotą. Bendra tiesioginių išmokų suma kartu su papildomomis nacionalinėmis tiesioginėmis išmokomis 2011 metais siekia 1,227 mlrd. Lt. Nuo 2011 m. spalio 17 d. pradėti mokėti tiesioginių išmokų avansai už 2011 metus.

Derybose įvairiuose ES institucijų organuose aktyviai ginama Lietuvos pozicija, kad po 2013 metų tiesioginė parama ES valstybėse narėse kuo greičiau pasiektų 2013 metų ES tiesioginių išmokų vidurkį, tenkantį vienam žemės ūkio naudmenų hektarui.

Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės gerinimas. 2011 m. balandžio mėnesį Europos Komisija užbaigė bendros Lenkijos ir Lietuvos paraiškos dėl medaus „Seinų/Lazdijų krašto medus“ pavadinimo įregistravimo kaip saugoma kilmės vietos nuoroda nagrinėjimo procedūrą ir paskelbė ją *ES Oficialiajame leidinyje* prieštaravimų procedūroms.

Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimas. Remiantis Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2011 metais žemės ir maisto produktų eksportas pagal vertę, palyginti su 2010 metais, padidėjo 19 procentų, o teigiamas prekybos balansas sudarė beveik 2 mlrd. litų.

Viena iš eksporto skatinimo priemonių – dalyvavimas tarptautinėse parodose. 2011 metais Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra suorganizavo ūkio subjektų dalyvavimą 6 specializuotose tarptautinėse parodose.

Žemės ūkio ir maisto produktų užsienio prekybos pokyčiai (mln. Lt)

Šaltinis – Statistikos departamentas

Žemės reforma, žemės tvarkymas ir administravimas. Iki 2012 metų sausio 1 d. šalies kaimo vietovėse piliečių nuosavybės teisės į žemę, mišką ir vandens telkinius kaimo vietovėse atkurtos į 3,96 mln. ha žemės arba 98,46 proc. ploto, nurodyto piliečių prašymuose, miestų teritorijose – į 28,64 tūkst. ha žemės arba 73,45 proc. ploto, nurodyto piliečių prašymuose. Buvo imtasi papildomų priemonių piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo Vilniaus rajone procesui paspartinti.

Didėja valstybinės žemės pardavimas. 2011 m. sudarius 4,4 tūkst. pirkimo–pardavimo sutarčių, parduota 46,6 tūkst. ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemės. Be to, patvirtintuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose 12,46 tūkst. asmenų 169 tūkst. ha plote yra suformuoti pardavimui valstybinės žemės sklypai.

Apleistos žemės plotų mažinimas. Yra žengti ryžtingi žingsniai, kad mažėtų nenaudojamos (apleistos) žemės plotai. Parengta ir patvirtinta Apleistos žemės naudojimo programa, kurios tikslas – skatinti apleistos žemės naudojimą, kad joje būtų vykdoma žemės ūkio veikla, sumažėtų apleistos žemės plotai, būtų sudarytos sąlygos racionalesniam ir alternatyviam žemės naudojimui, pagerėtų šalies kraštovaizdis.

2011 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymą. Įstatymo naują redakciją siekiama pereiti prie žemės apmokestinimo masiniu vertinimo būdu nustatytos vidutinės žemės rinkos vertės, taip skatinant racialesnį ir efektyvesnį žemės naudojimą, apleistų žemės plotų mažinimą.

Pusiausvyros tarp verslo laisvės bei saugaus maisto gamybos skatinimas, reikalavimų mažinimas smulkiąjam ir vidutiniam verslui, vartotojų teisių gynimas. Siekiant išlaikyti pusiausvyrą tarp vartotojų ir verslo interesų ir teisių, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – Tarnyba) 2011 metais priėmė teisės aktus, lengvinančius sąlygas verslui. Buvo peržiūrėti ir Tarnybos interneto svetainėje paskelbti 84 ūkio subjektų patikrinimo klausimynai, 20 atmintinių ir bukletų dėl teisės aktų reikalavimų taikymo, pateikta 12 rašytinių ar viešai paskelbtų konsultacijų ūkio subjektams. Suorganizuota 110 renginių socialiniams partneriams maisto ir veterinarinių reikalavimų, vartotojų teisių apsaugos klausimais.

Pagal ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų 2011 m. rugsėjo 14 d. pasirašytą Deklaraciją dėl pirmųjų verslo metų, veiklą pradėjusioms įmonėms pirmaisiais veiklos metais netaikomos baudos ar veiklos ribojimai. Nustačius pažeidimus, pirmiausia suteikiamas terminas juos ištaisyti, kurį, atsižvelgus į aplinkybes, galima pratęsti.

Nuo 2011 spalio 16 d. įdiegta vieninga verslo subjektų konsultavimo sistema, pradėjo veikti nemokama verslo konsultavimo telefonu linija.

Tarnyboje įdiegta skundų registravimo sistema, kuri 2011 m. „Transparency International“ Lietuvos skyriaus rengtoje konferencijoje „Pranešėjų apsauga Lietuvoje“ buvo pristatyta kaip pavyzdinė. Sistemos duomenimis, 2011 metais užregistruoti ir ištirti 2748 vartotojų skundai, iš kurių 916, arba trečdalis, pasitvirtino.

Žemės ūkio ir kaimo raidos strateginės kryptys. Įgyvendinant Vyriausybės programos XIV skyriaus nuostatą „Nustatysime kaimo raidos pagrindines kryptis, prioritetą teiksime šeimos ūkiui, verslui, vidutiniam socialiniam sluoksniui“ Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto mokslininkai parengė Pasiūlymus dėl Lietuvos žemės ūkio strateginių kryptių ir kaimo plėtros, kuriant ir išsaugant darbo vietas.

V. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAJAI

1. Pereisime prie kokybiškai naujų žemės tvarkymo ir administravimo principų, orientuotų į racionaliai tvarkomų žemės ūkio valdų formavimą, siejant jas su kaimo plėtra ir užtikrinant efektyvų Europos Sąjungos paramos planavimą, teikimą ir lėšų įsisavinimą:

- parengsime ne mažiau nei 20 žemės konsolidacijos projektų (2012 m. IV ketvirtis);
- parengsime 15 kaimiškųjų seniūnijų teritorijų kaimo plėtros žemėtvarkos projektus (žemėtvarkos, žemės ūkio ir verslo perspektyvinius kompleksinius kaimo plėtros žemėtvarkos projektus) (2012 m. IV ketvirtis);
- diegsime elektroninių paslaugų teikimo programas ir į elektroninę erdvę perkelsime informaciją apie žemės naudojimą, piliečių nuosavybės teisių atkūrimą ir žemės sklypų kadastro duomenų bylų rengimą, sudarysime sąlygas, kad ši informacija 100 proc. patenkintų piliečių ir suinteresuotų asmenų poreikius (2012 m. IV ketvirtis);
- organizuosime valstybinės miškų ūkio paskirties žemės sklypų ir valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo aukcionus, o už planuojamus gauti 10 mln. Lt kompensuosime piliečiams už miesto teritorijose esančią valstybės išperkama žemę (2012 m. IV ketvirtis);
- parengsime teisės aktus, reglamentuojančius mokesčius, orientuotus į žemės panaudojimą pagal paskirtį ir apleistų žemių plotų mažinimą (2012 m. IV ketvirtis).

2. Plėtosime biokuro gamybą:

- numatoma, kad šiaudų, žolių biokuro granulių gamybos pajėgumai kaimo vietovėse pasieks apie 80 tūkst. t, medžio granulių – apie 90 tūkst. t per metus;
- planuojama suteikti paramą 3 biodujų jėgainių, kurios dujas gamins iš mėšlo ir kitos biomasės, statybai (2012 m. IV ketvirtis);
- numatoma pagaminti apie 170 tūkst. t biodegalų, t. y. iki 10 proc. daugiau nei 2011 m.;
- bus įgyvendinamas Šilutės savivaldybės mokyklų ir kitų objektų aprūpinimo šiluma, panaudojant biokurą, gaunamą iš polderiuose augančios žolės, projektas – įrengtos 3 žolės granulių gamybos linijos, kurių pajėgumas sudarys apie 24 tūkst. t biokuro per metus (2012 m. IV ketvirtis).

3. Įgyvendinsime priemones, užtikrinančias, kad rinkai būtų pateiktas tik saugus, kokybiškas, vartotojų poreikius tenkinantis, teisingai paženklintas maistas ir pasiektas laisvos nuo gyvūnų ir augalų užkrečiamųjų ligų šalies statusas:

- identifikuosime silpnąsias vietas visoje maisto gamybos grandinėje ir, vadovaudamiesi rizikos analizės ir stebėsenos duomenimis, kryptingai analizuosime Vieningą integruotą daugiamečių nacionalinių kontrolės planą ir kontrolės institucijų kontrolės programas (iki II ketvirčio pabaigos). Tikimasi, kad gerės maisto saugos ir kokybės rodikliai ir patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų, skaičius pasieks 90 proc.
- intensyvuosime priemones, taikomas kokybiškų, pridėtinę vertę turinčių produktų gamybos plėtrai. ES lygmeniu bus įregistruotas Seinų-Lazdijų krašto medaus pavadinimas kaip saugoma kilmės vietos nuoroda (2012 m. I ketvirtis). Kokybiškų produktų, pripažintų pagal ES reglamentų nuostatas, ir sertifikuotų išskirtinės kokybės produktų gamintojų skaičius, palyginti su 2011 m., padidės apie 20 proc.
- 50 proc. sumažinsime pasiutligės atvejų (2011 m. planuojama 15 atvejų, 2012 m. – 8), pagal nustatytus laboratorinių tyrimų atvejus mažinsime gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimą (planuojama sumažinti 97 proc.);
- vykdysime bakterinės degligės kontrolę, mažinsime bulvių žiedinio puvinio išplitimo galimybes. Maistinių bulvių bus iširta 20 proc. daugiau negu 2011 m. (2011 m. – 20 000 t).
- 10 proc. padidinsime neplanuotų patikrinimų skaičių turguose ir prekyvietėse, kuriose prekiaujama augalų apsaugos produktais, suintensyvuosime įvežamų ir išvežamų neregistruotų augalų apsaugos produktų tiekėjų bei pardavėjų pagal skelbimus spaudoje ir internete tikrinimą, siekdami sumažinti ir išaiškinti nelegalų augalų apsaugos produktų tiekimą rinkai;
- įdiegsime uždaros akvakultūros recirkuliacines sistemas 4 akvakultūros ūkiuose, juose bus užauginama apie 400 t žuvų per metus;
- suorganizuosime 10 tarptautinių renginių lietuviškiems žemės ūkio ir maisto produktams pristatyti (2012 m. I–IV ketvirtis).

4. Plėtosime gyvulininkystę:

- Remsime galvijininkystės, pienininkystės, avininkystės, paukštininkystės sektorius, kad nemažėtų esamas gamybos lygis. Sieksime, kad 2012 m. bendras mėšinių galvijų skaičius išaugtų apie 3 proc. ir sudarytų apie 96 tūkst. vnt. Prognozuojama, kad karvių žindenių skaičius 2020 m., palyginti su 2007 m. referenciniu laikotarpiu, padidės 1,7 karto, bendras galvijų ir avių skaičius 2012 m. nemažės, o ateityje – didės.

5. Didinsime kaimo vietovių patrauklumą, siekdami mažinti ekonominę ir socialinę nuosmukį ir gyventojų migraciją iš kaimo:

- paremsime 200 vietos projektų, įgyvendinamų *LEADER* metodu pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą (2012 m. IV ketvirtis);

- paremsime 50 kaimo vietovių savivaldybių įgyvendinamų projektų, kuriais bus gerinama gyvenimo kokybė kaime (nuotekų sistemų įrengimas, vandens kokybės gerinimas, gatvių apšvietimas, privažiavimų sutvarkymas) (2012 m. IV ketvirtis);

- paremsime 140 kaimo bendruomenių projektų, kuriais bus skatinama kaimo bendruomenių veikla (2012 m. IV ketvirtis);

- įdiegsime žemdirbių mokymo, informavimo ir konsultavimo informacinę sistemą (2012 m. IV ketvirtis).

Žemės ūkio ministras

Kazys Starkevičius